

اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران

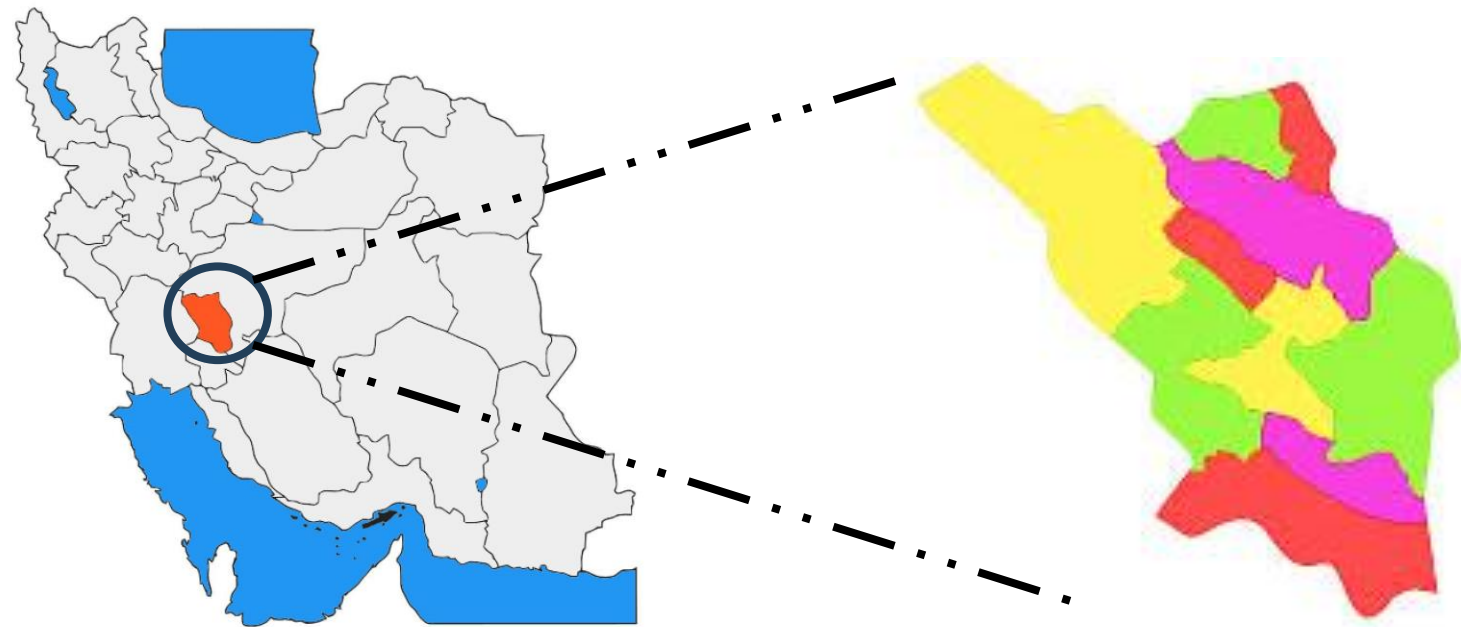
توسعه استان چهارمحال و بختیاری

مسیر توسعه و الزامات پیش رو

مرکز پژوهش های اتاق ایران

استان چهارمحال و بختیاری

مساحت استان چهارمحال و بختیاری (کیلومتر مربع (۱۶۳۲۱) ← ۱ درصد از مساحت کشور

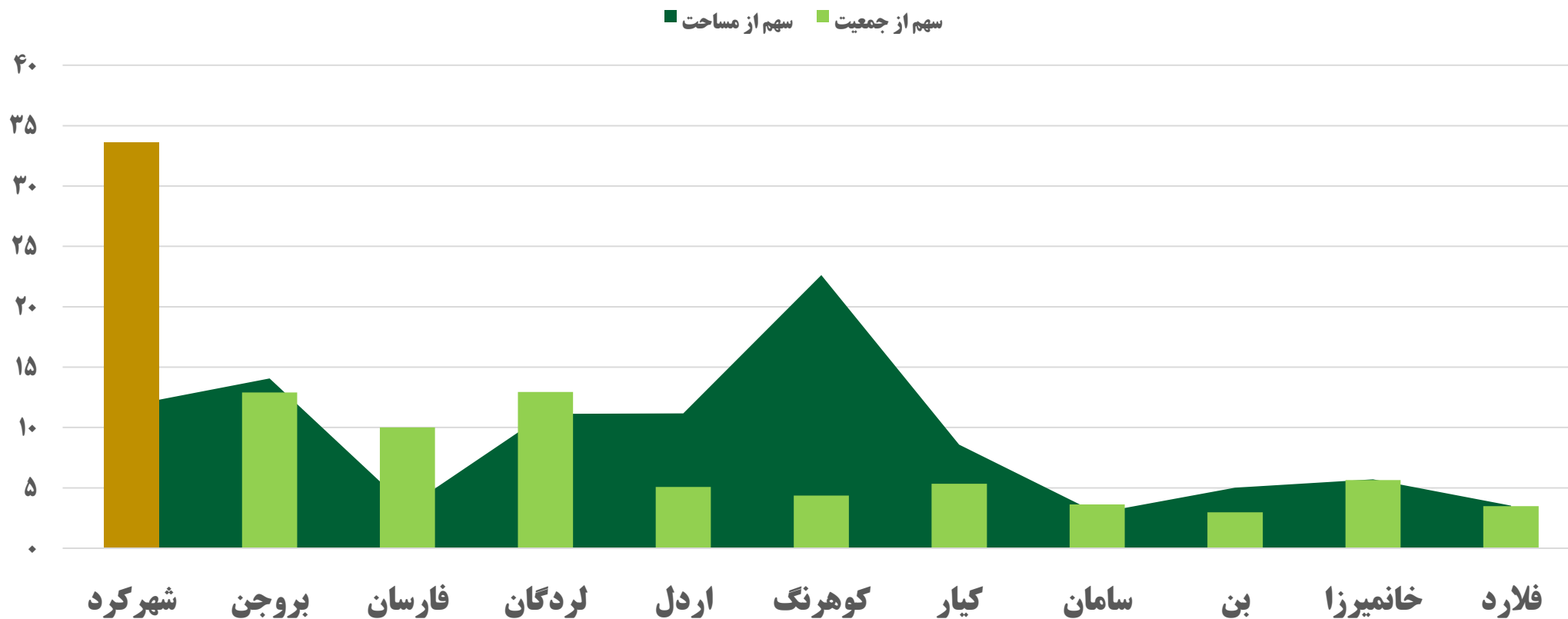
جمعیت استان چهارمحال و بختیاری ۹۸۸ (هزار نفر) ← ۱.۲ درصد از جمعیت کشور

برخی شاخص های کلیدی استان چهارمحال و بختیاری

- استان چهارمحال و بختیاری **۱ درصد** از مساحت کشور را به خود اختصاص داده و **۱.۲ درصد** از جمعیت کشور را در خود جای داده است.
- **شهرستان شهرکرد** با سهم مساحت **۱۱.۹ درصدی** از استان چهارمحال و بختیاری، **۳۴.۲ درصدی جمعیت استان** را در خود جای داده است.
- سهم استان چهارمحال و بختیاری از ارزش افزوده کشوری در بخش **صنعت حدود ۰.۶ درصد** و در بخش **معدن ۰.۰۱ درصد** است.
- از مهمترین زیرساخت های کلیدی در حوزه تولید (صنعتی، معدنی) و تجارت استان چهارمحال و بختیاری می توان به **۳۰ ناحیه و شهرک صنعتی** اشاره داشت.
- سه رشته فعالیت تولید مواد معدنی غیرفلزی، صنایع غذایی و ساخت مواد و محصولات شیمیایی سهم **۴۴.۸ درصدی** از صنایع استان را در اختیار دارند که نشان دهنده **تنوع بسیار پایین صنایع استان** می باشد. ضمن آنکه **۴۹ درصد** از مجموع واحدهای صنعتی استان نیز در **شهرستان شهرکرد** استقرار دارند.
- **۷۷.۸ درصد** صنایع استان چهارمحال و بختیاری از فناوری پایین و متوسط - پایین برخوردارند.

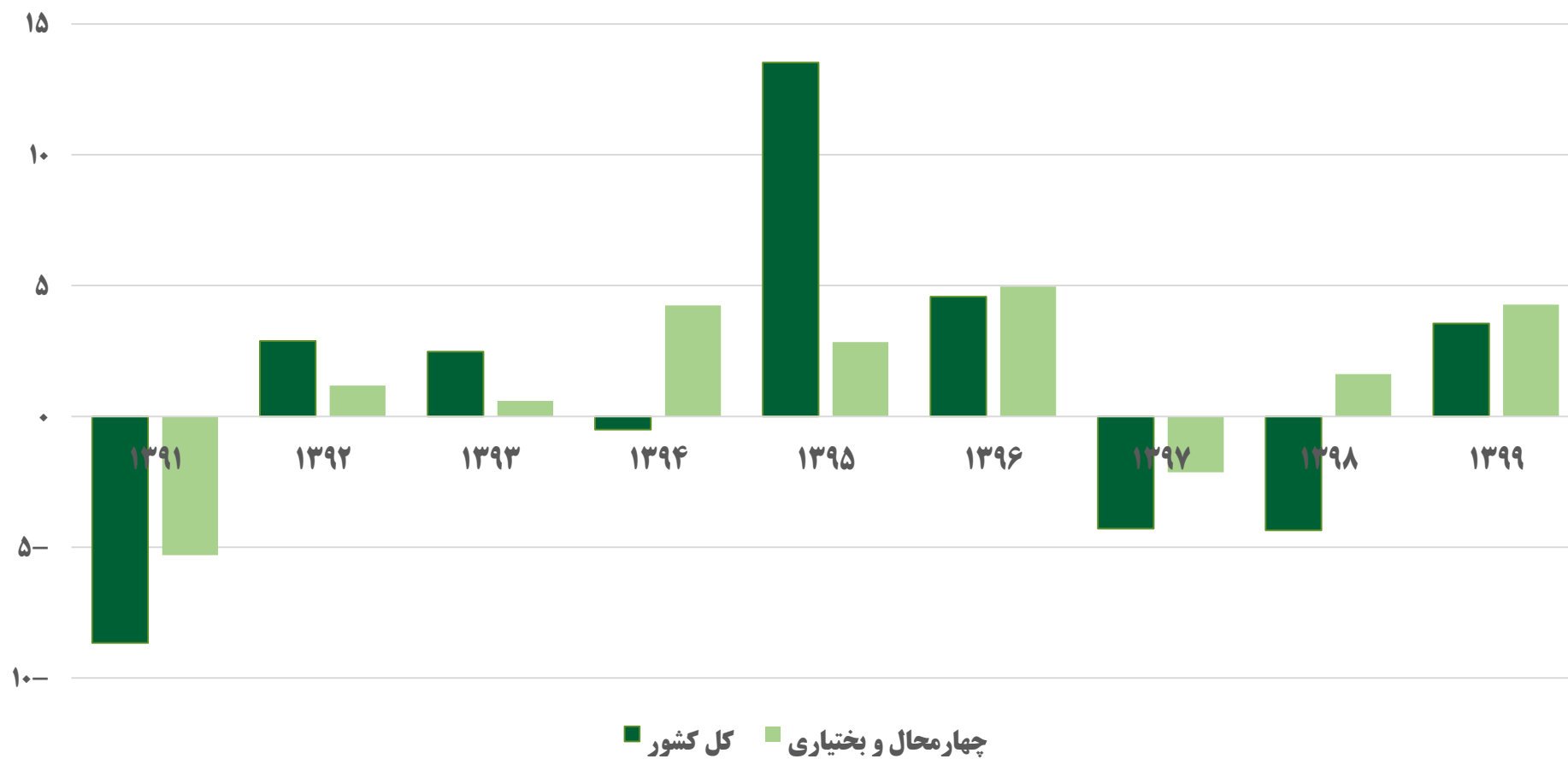
توزیع مکانی جمعیت در استان چهارمحال و بختیاری

شهرستان شهرکرد با سهم مساحت ۱۱.۹ درصدی از استان چهارمحال و بختیاری، ۳۳.۶ درصدی جمعیت استان را در خود جای داده است.

رشد اقتصادی استان چهارمحال و بختیاری ۱۳۹۹-۱۳۹۱

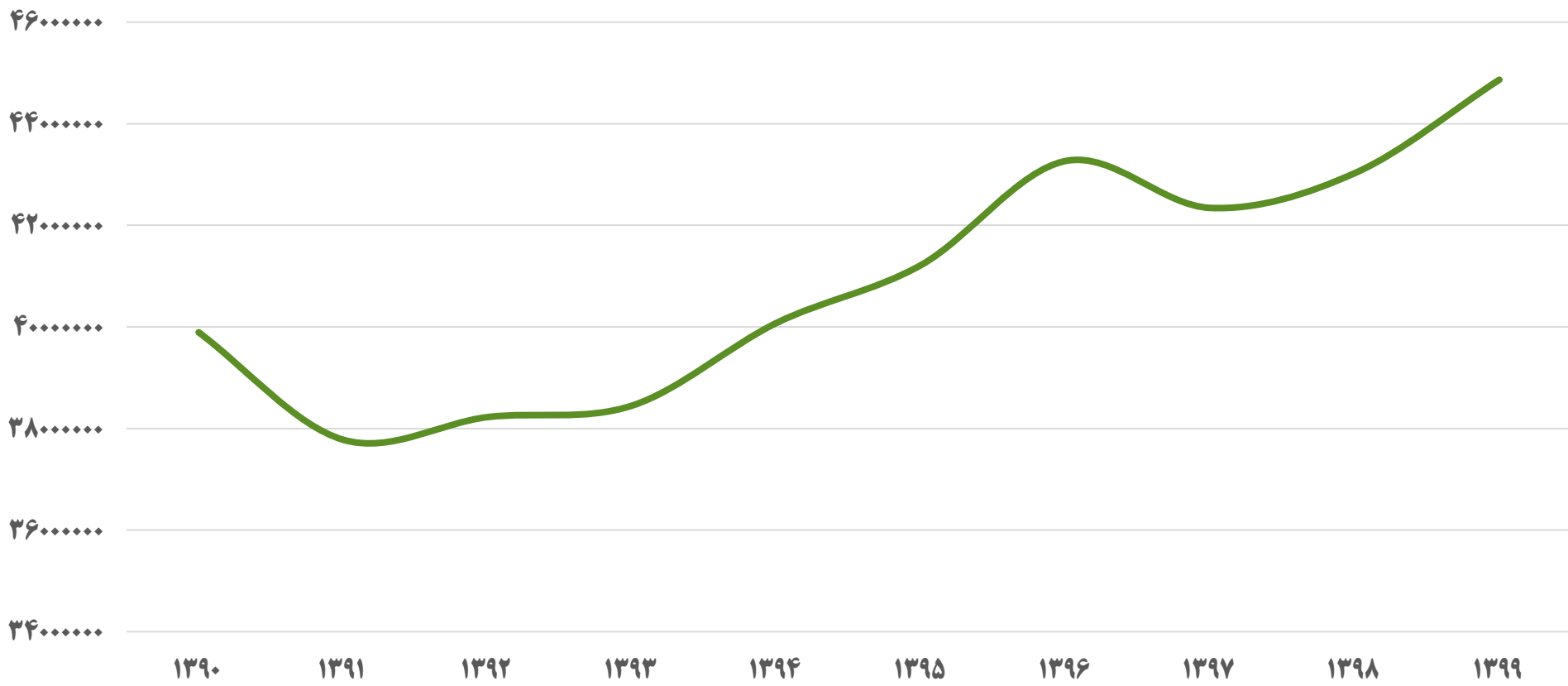

اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران

روند تغییرات تولید ناخالص داخلی استان چهارمحال و بختیاری

واحد: میلیون ریال

به قیمت پایه سال ۱۳۹۰

وضعیت سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور

- تشکیل سرمایه ثابت ناخالص، طی سال‌های ۱۳۹۰ لغایت ۱۴۰۱ به میزان ۴۸ درصد کاهش یافته است.

- تشکیل سرمایه ثابت خالص، طی سال‌های ۱۳۹۰ لغایت ۱۴۰۱ به میزان ۹۸ درصد کاهش یافته است.

- افزایش شکاف میان تشکیل سرمایه ثابت ناخالص و خالص حاکی از این واقعیت است که بخش قابل توجهی از سرمایه‌گذاری‌های انجام شده صرف جبران استهلاک سرمایه و حفظ ظرفیت‌های تولیدی و نه افزایش ظرفیت‌ها، اختصاص یافته است.

- نرخ رشد موجودی سرمایه که معادل است با نرخ سرمایه‌گذاری خالص، از سال ۱۳۹۷ به بعد روند نزولی قابل ملاحظه‌ای داشته است.

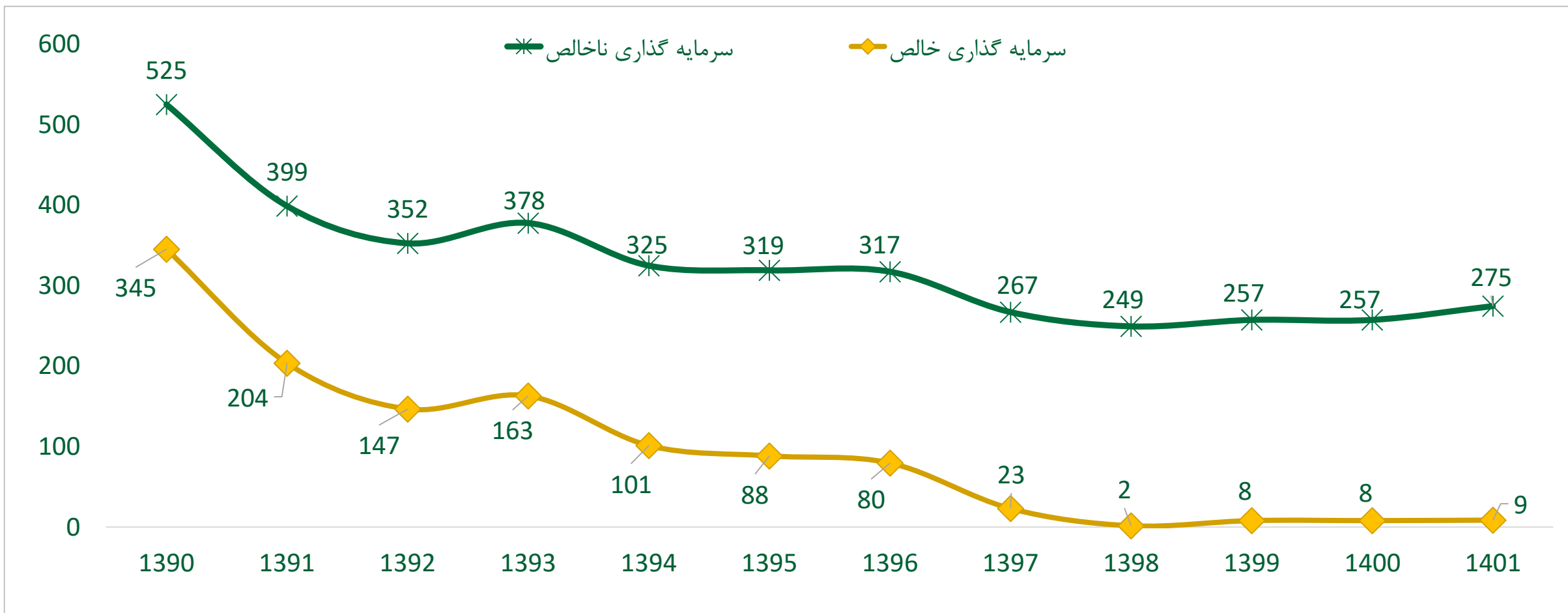
- در سنوات اخیر از ناحیه سرمایه به امکانات تولیدی کشور آنچنان اضافه نشده است.

- افول موجودی سرمایه در بخش صنعت یکی از محدودیت‌ها و تنگناهای اساسی در تحقق بخشی به رشد اقتصادی پایدار و فزاینده خواهد بود.

- منفی شدن نرخ رشد موجودی سرمایه در بخش صنعت و آن هم در ماشین‌آلات به معنا فرسودگی بالای ماشین‌آلات خطوط تولید است، به نحوی که سرمایه‌گذاری‌های انجام شده جوابگوی استهلاک سرمایه نیست.

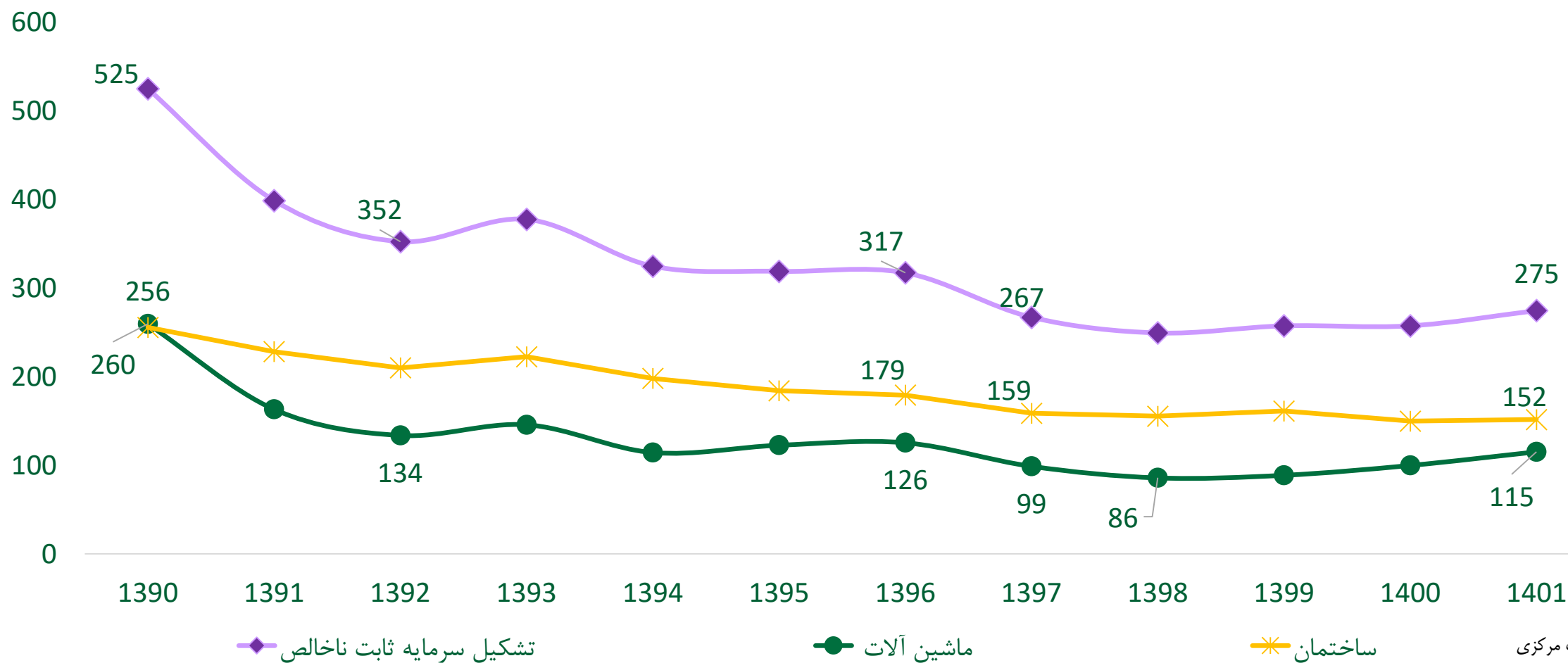

روند تشکیل سرمایه ثابت ناخالص و خالص به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵ (هزار میلیارد تومان)

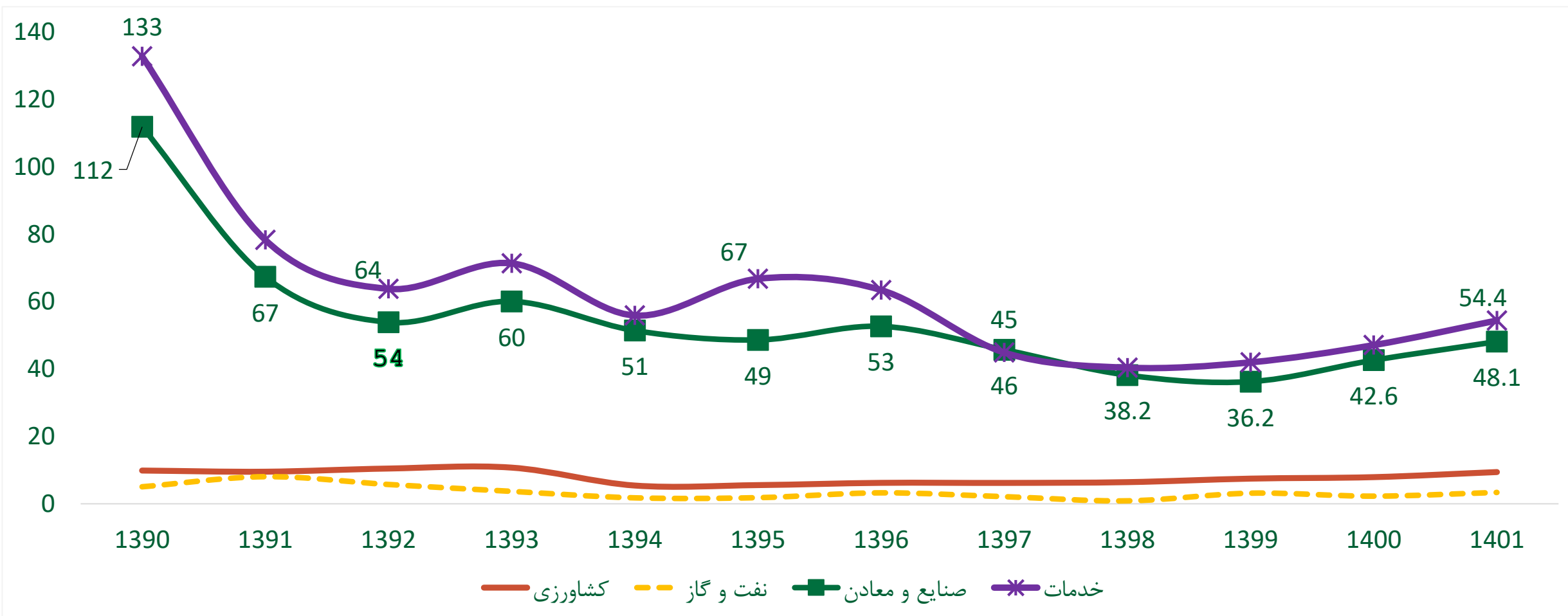

روند تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در ساختمان و ماشین آلات به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵ (هزار میلیارد تومان)

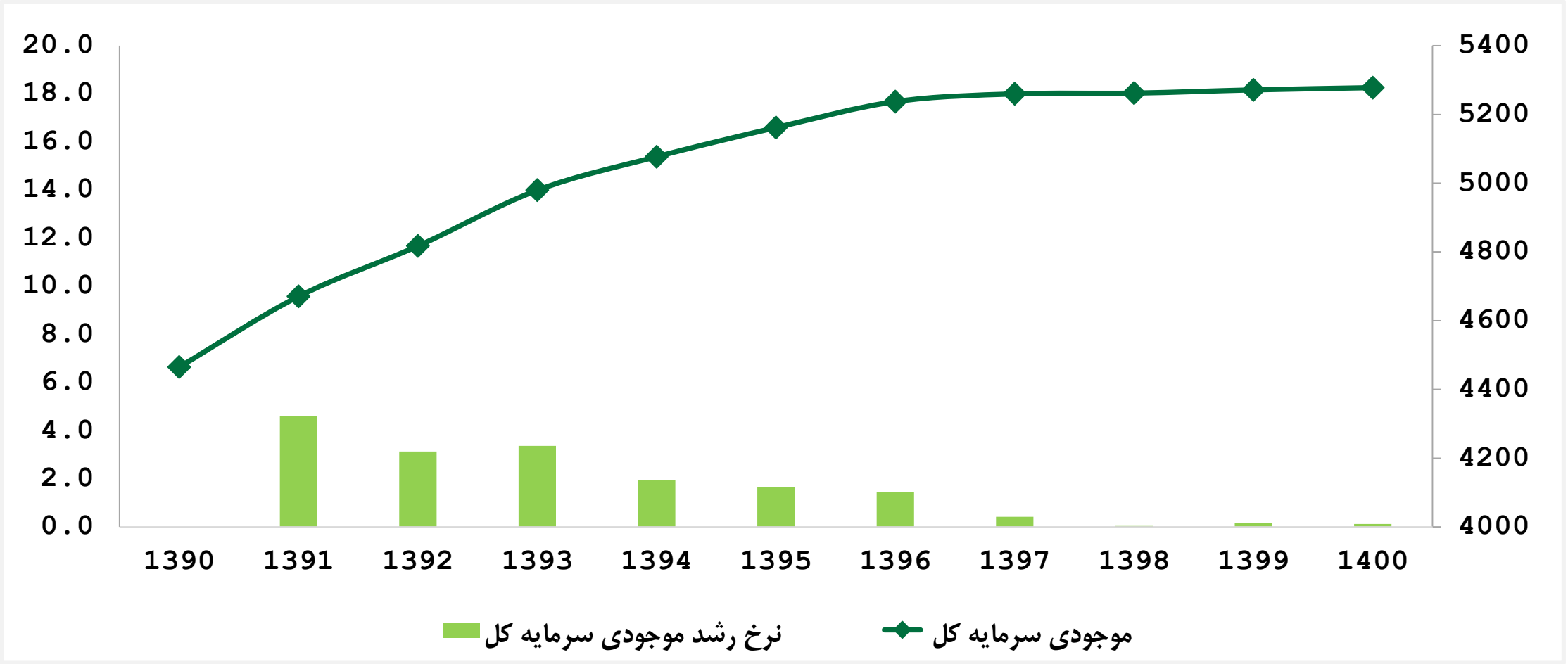
تشکیل سرمایه در ماشین آلات و لوازم کسب و کار به تفکیک بخش‌های اقتصادی به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵ (هزار میلیارد تومان)

اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران

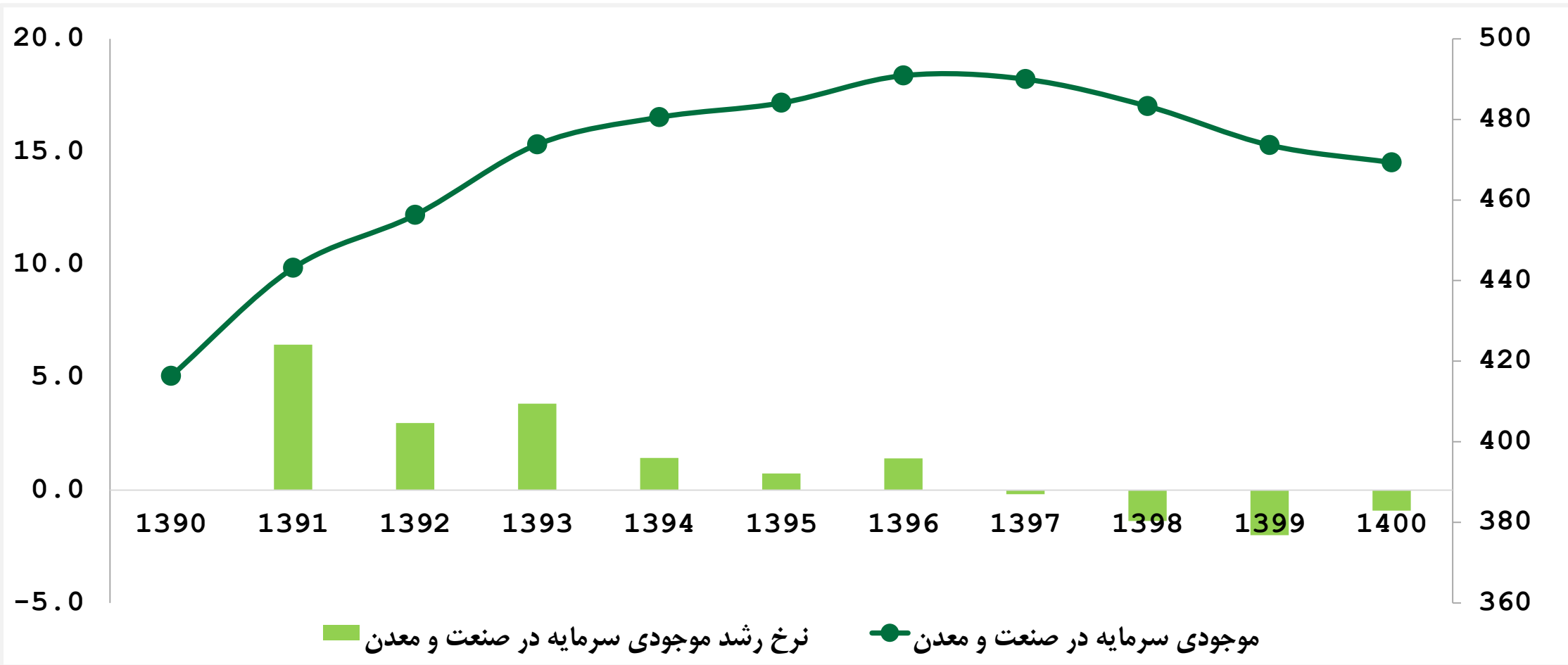
موجودی سرمایه خالص کل (ماشین آلات و ساختمان) به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۵ (هزار میلیارد تومان / درصد)

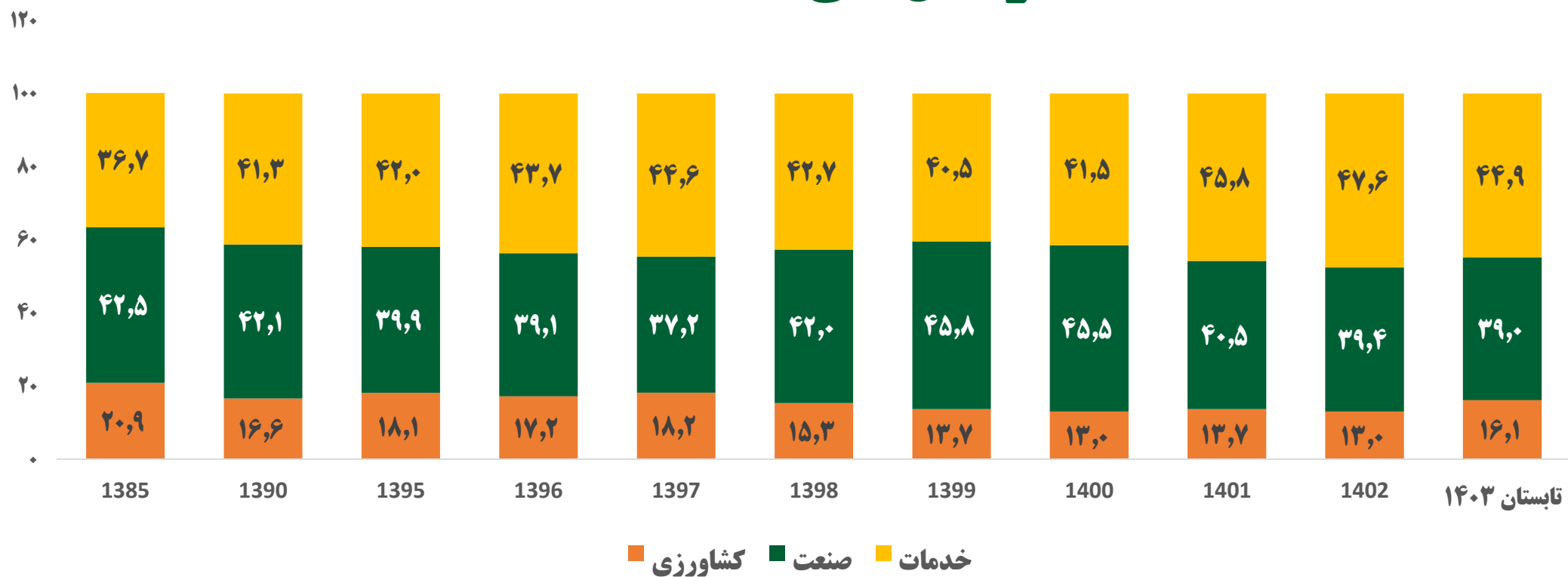
اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران

موجودی سرمایه خالص در صنعت و معدن (ماشین آلات و ساختمان) به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۵ (هزار میلیارد تومان / درصد)

روند تغییرات سهم بخش ها از اشتغال کل در استان چهارمحال و بختیاری در سال های ۱۳۸۵-۱۴۰۳

سهم ارزش افزوده بخش‌های اقتصادی استان چهارمحال و بختیاری

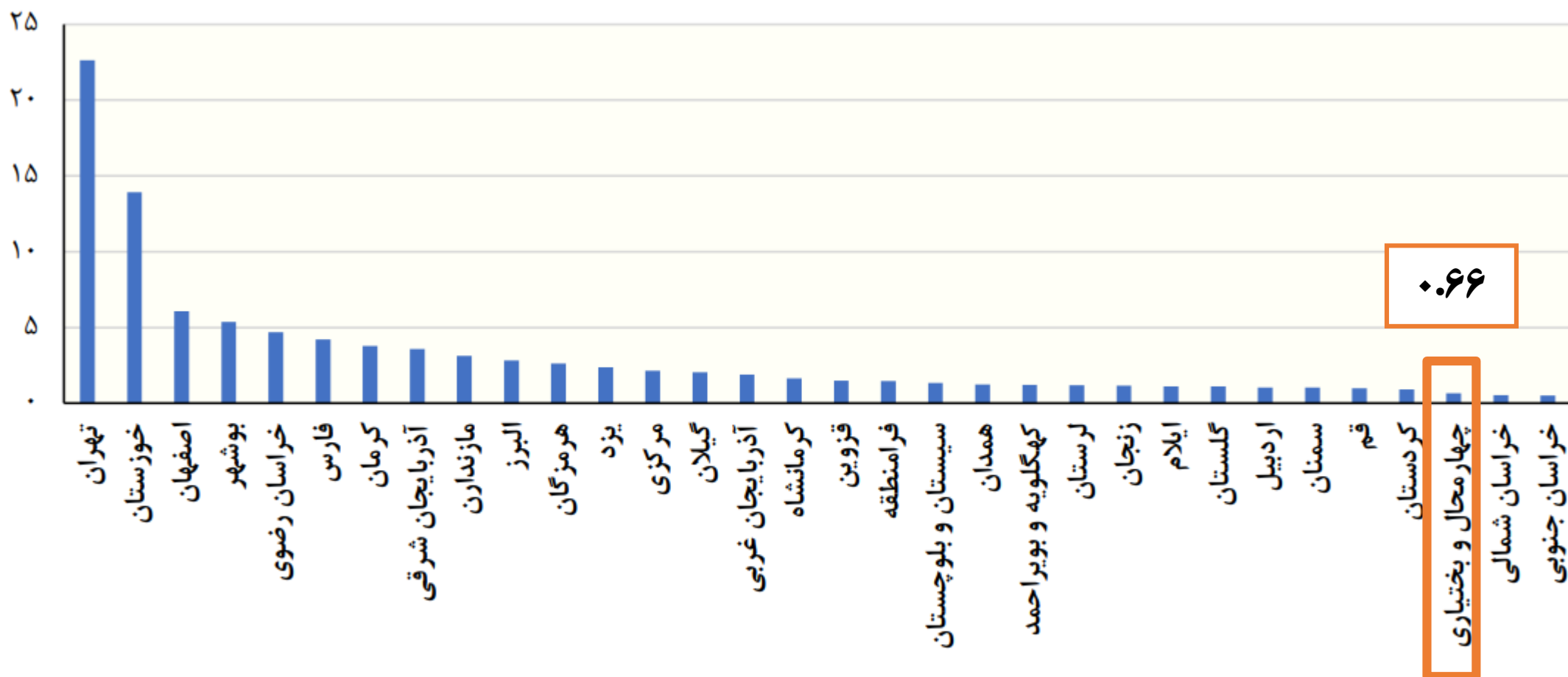

بخش خدمات سهم غالب در تولید ارزش افزوده استان چهارمحال و بختیاری دارد.

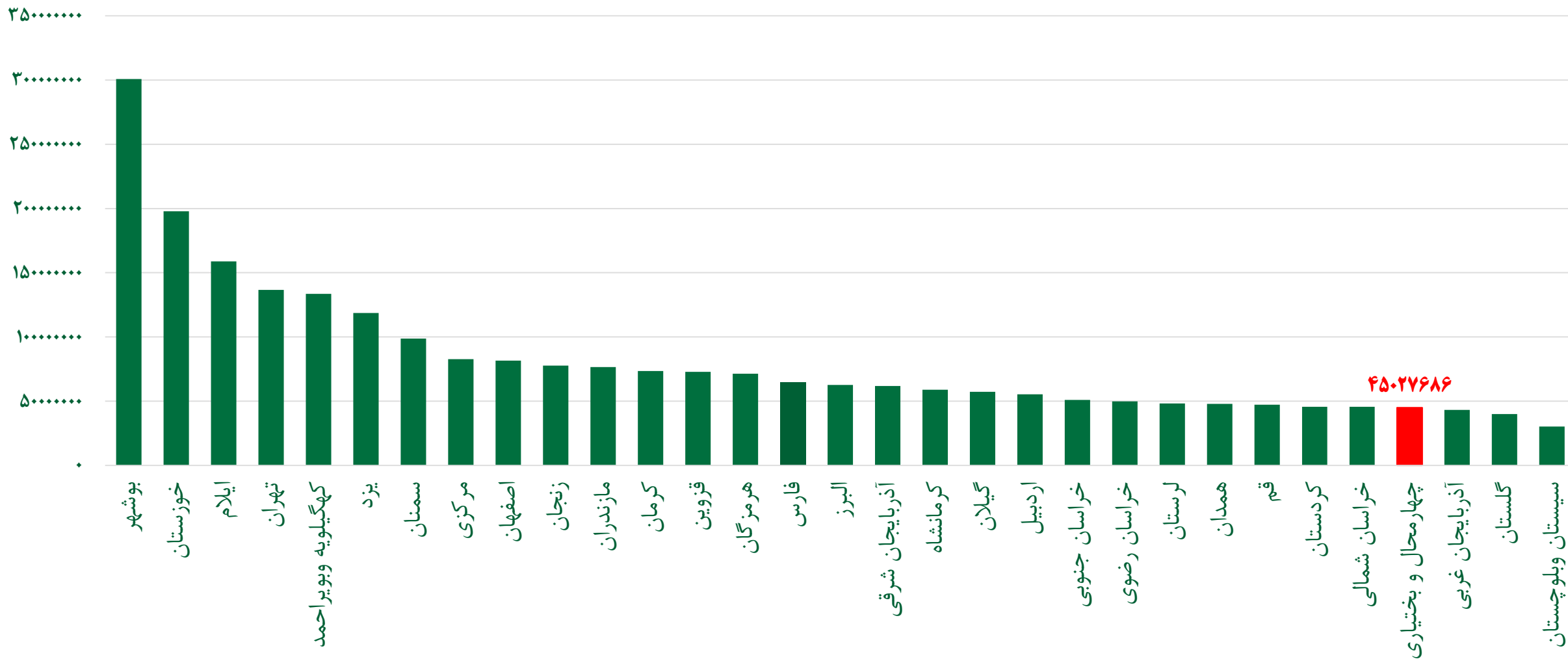
سهم استان ها از تولید ناخالص داخلی به قیمت های جاری: ۱۳۹۹

درصد

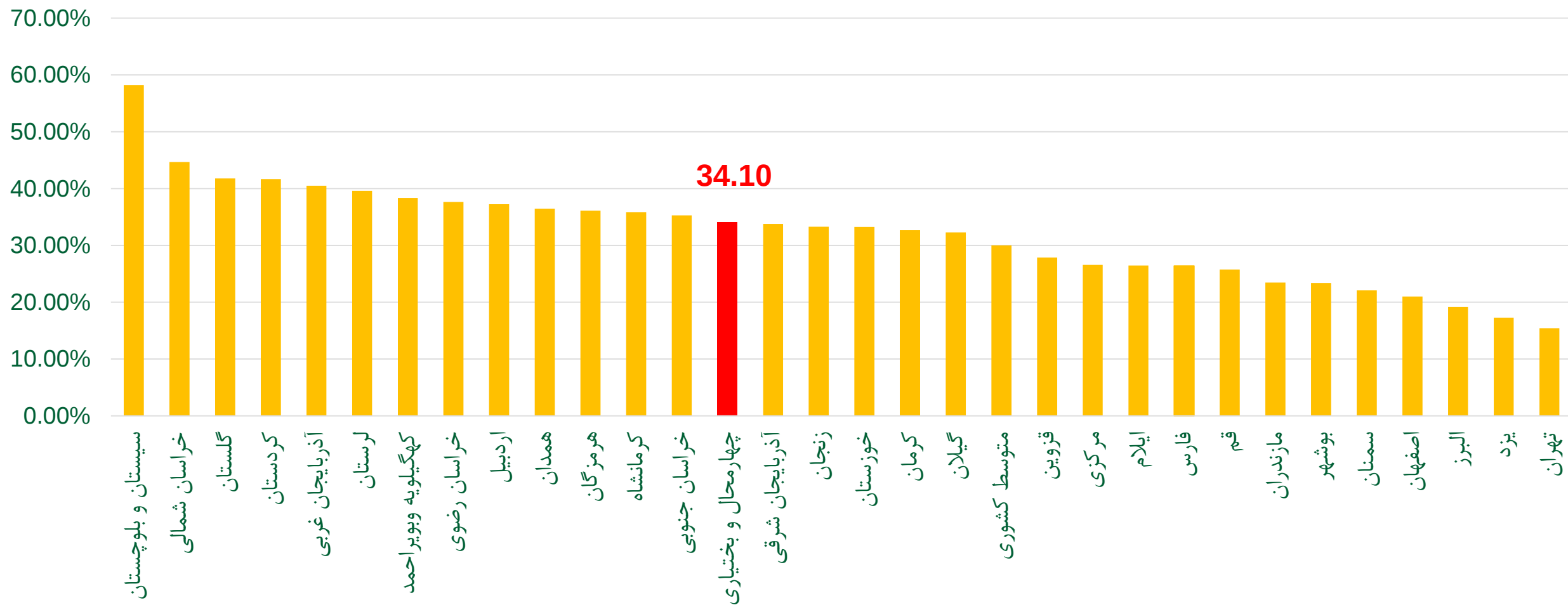

درآمد سرانه استان ها سال ۱۳۹۹

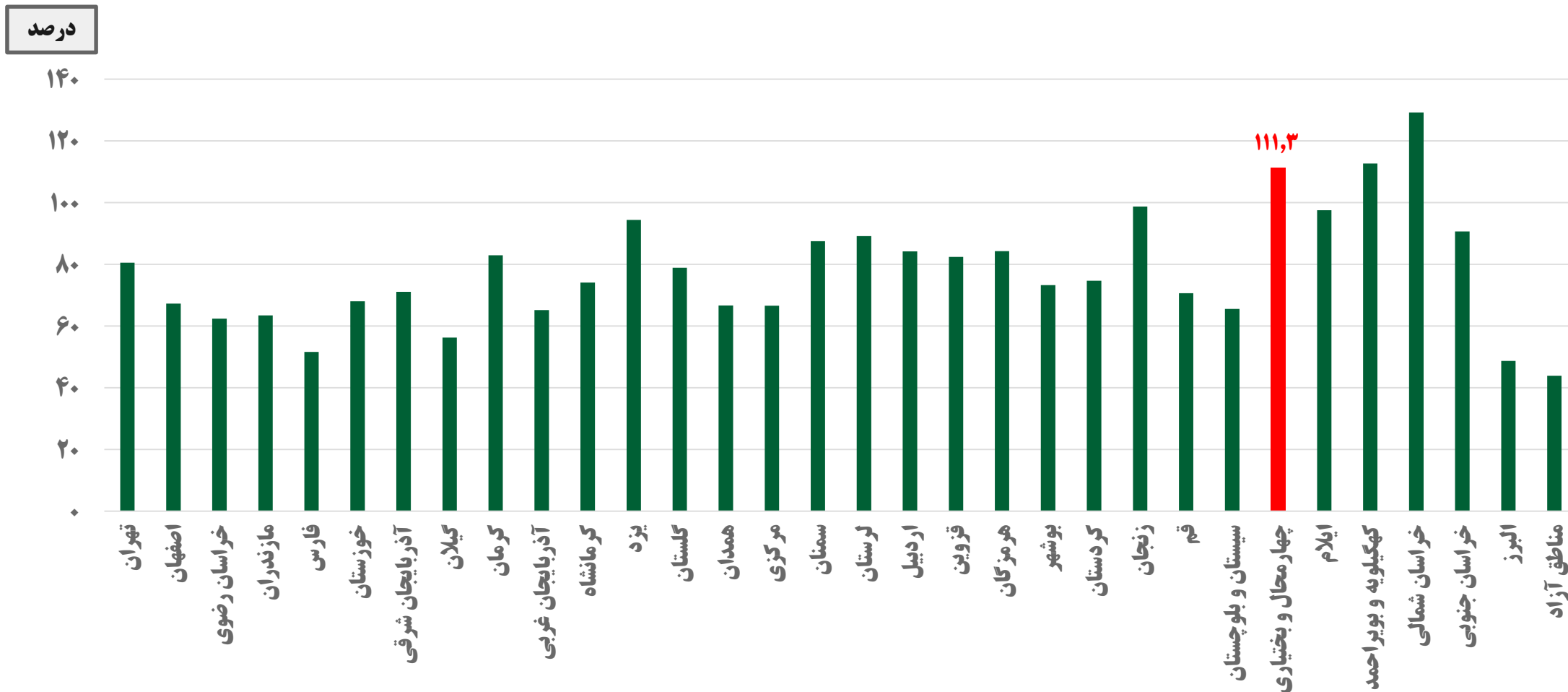

نرخ فقر استان ها در سال ۱۴۰۱

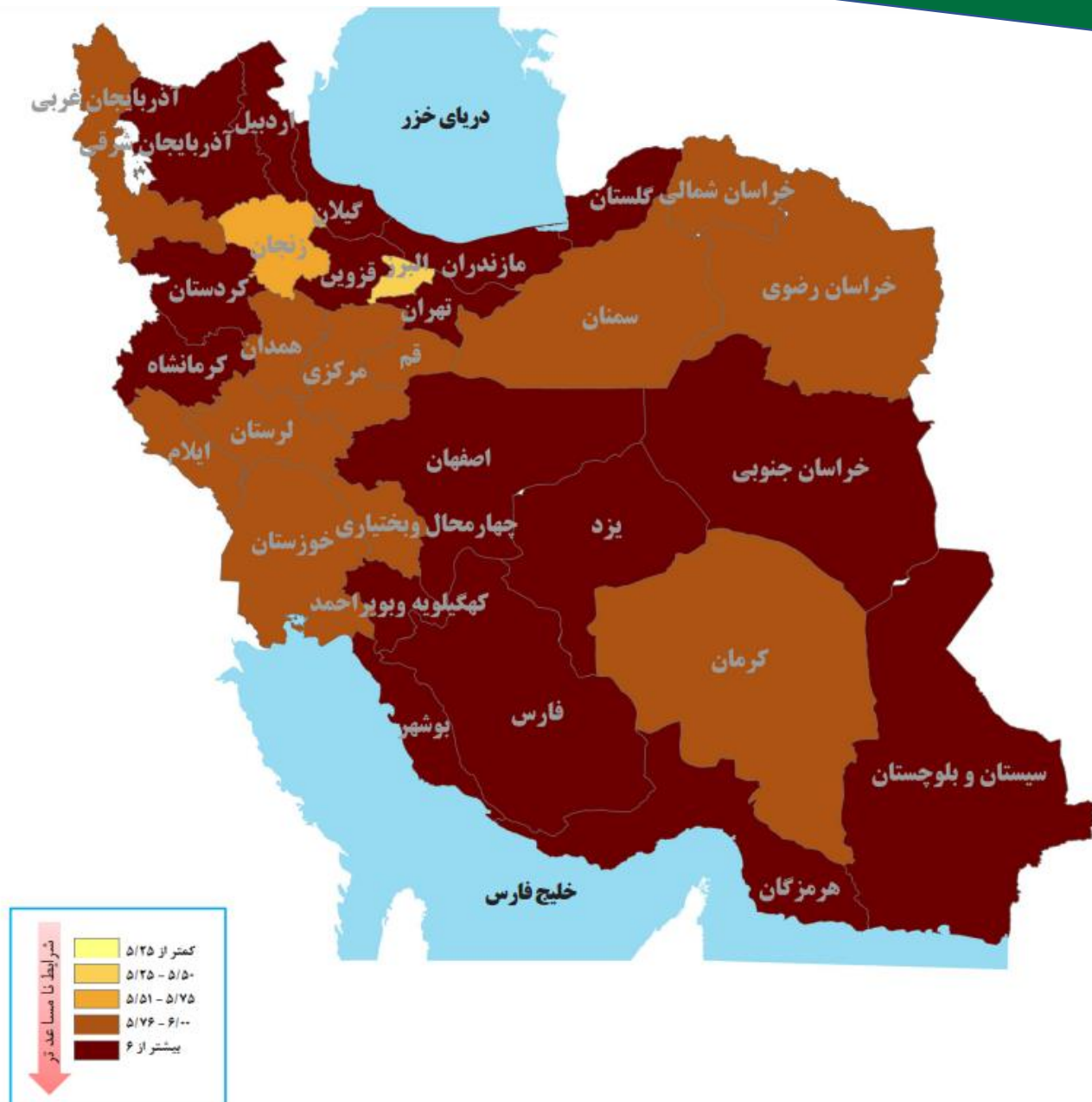

نسبت مانده تسهیلات به مانده سپرده در پایان شهریور ۱۴۰۳

نقشه وضعیت شاخص محیط کسب و کار استان‌های ایران تابستان ۱۴۰۳

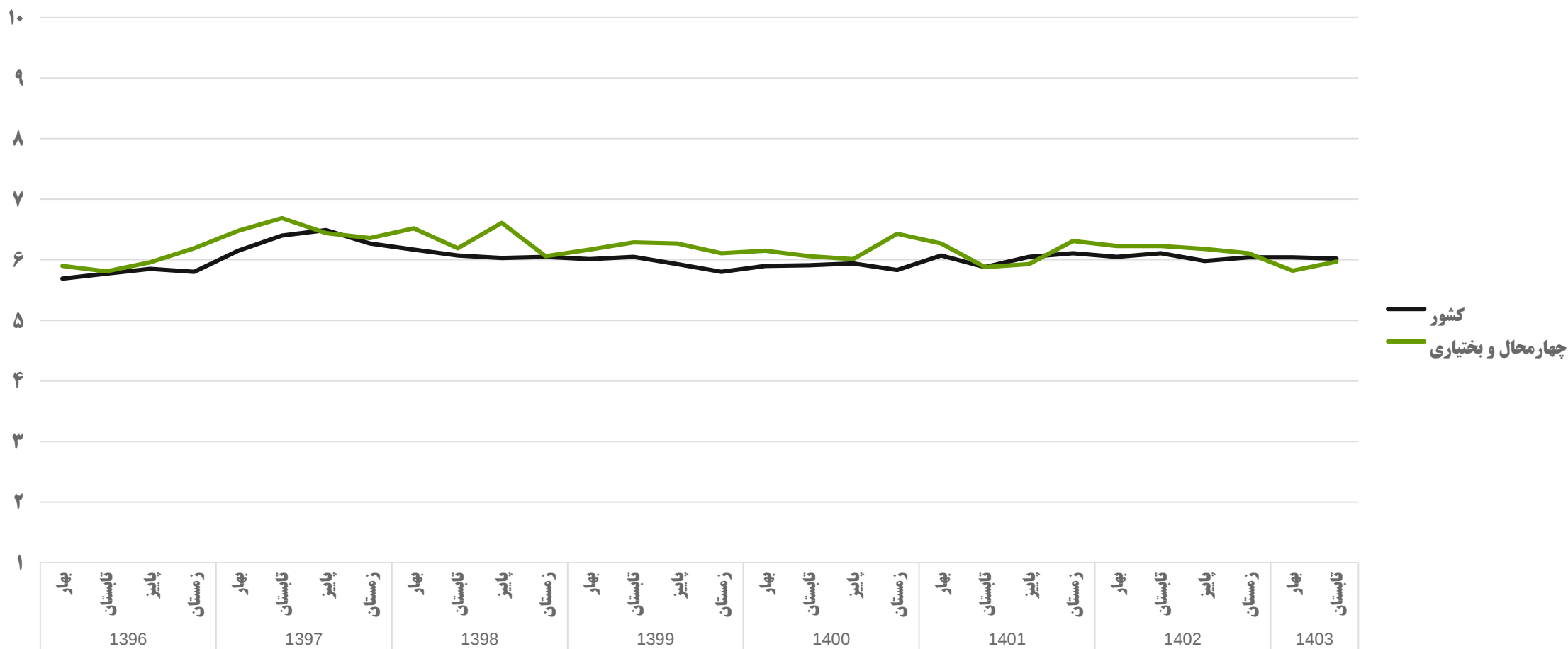

اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران

شاخص محیط کسب و کار استان چهارمحال و بختیاری

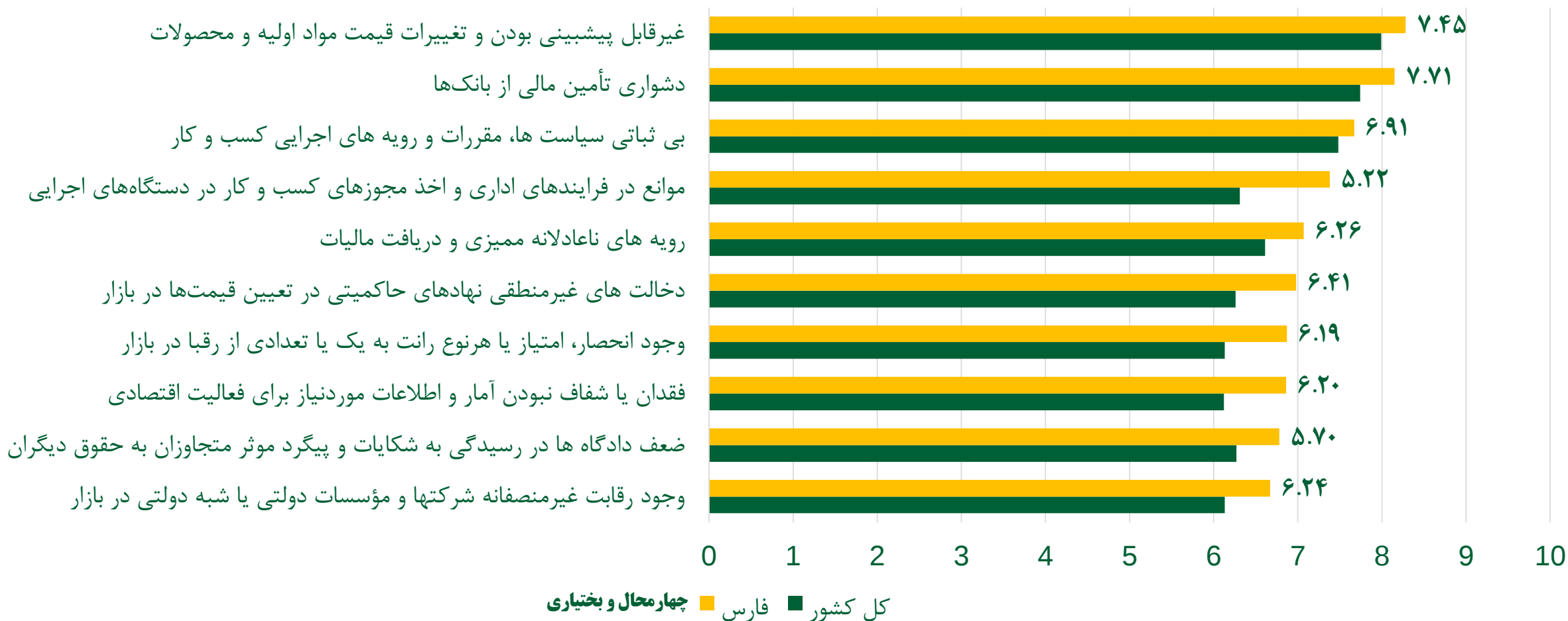
(امتیاز ۱۰ به معنای فضای نامساعد کسب و کار)

۱۰ مانع اصلی فرا روی کسب و کارهای استان چهارمحال و بختیاری در تابستان ۱۴۰۳

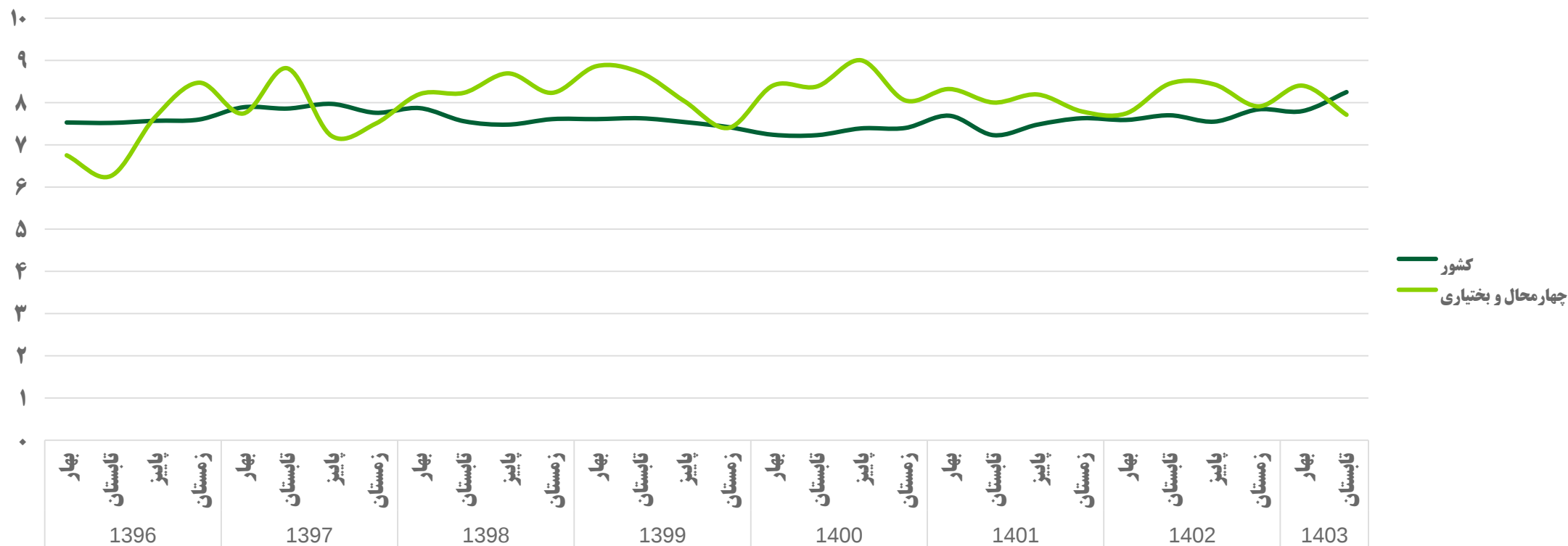
(امتیاز ۱۰ به معنای فضای نامساعد کسب و کار)

دشواری تأمین مالی در استان چهارمحال و بختیاری نسبت به کل کشور

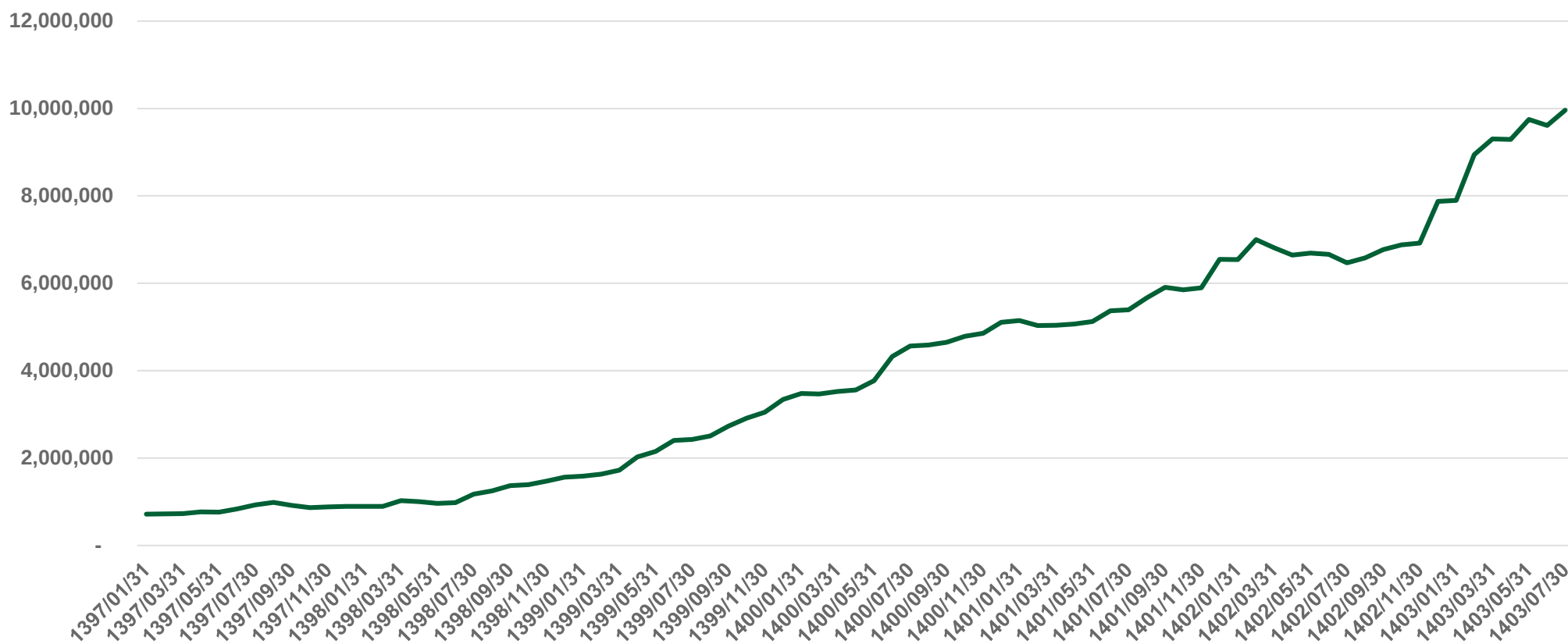
(امتیاز ۱۰ به معنای فضای نامساعد کسب و کار)

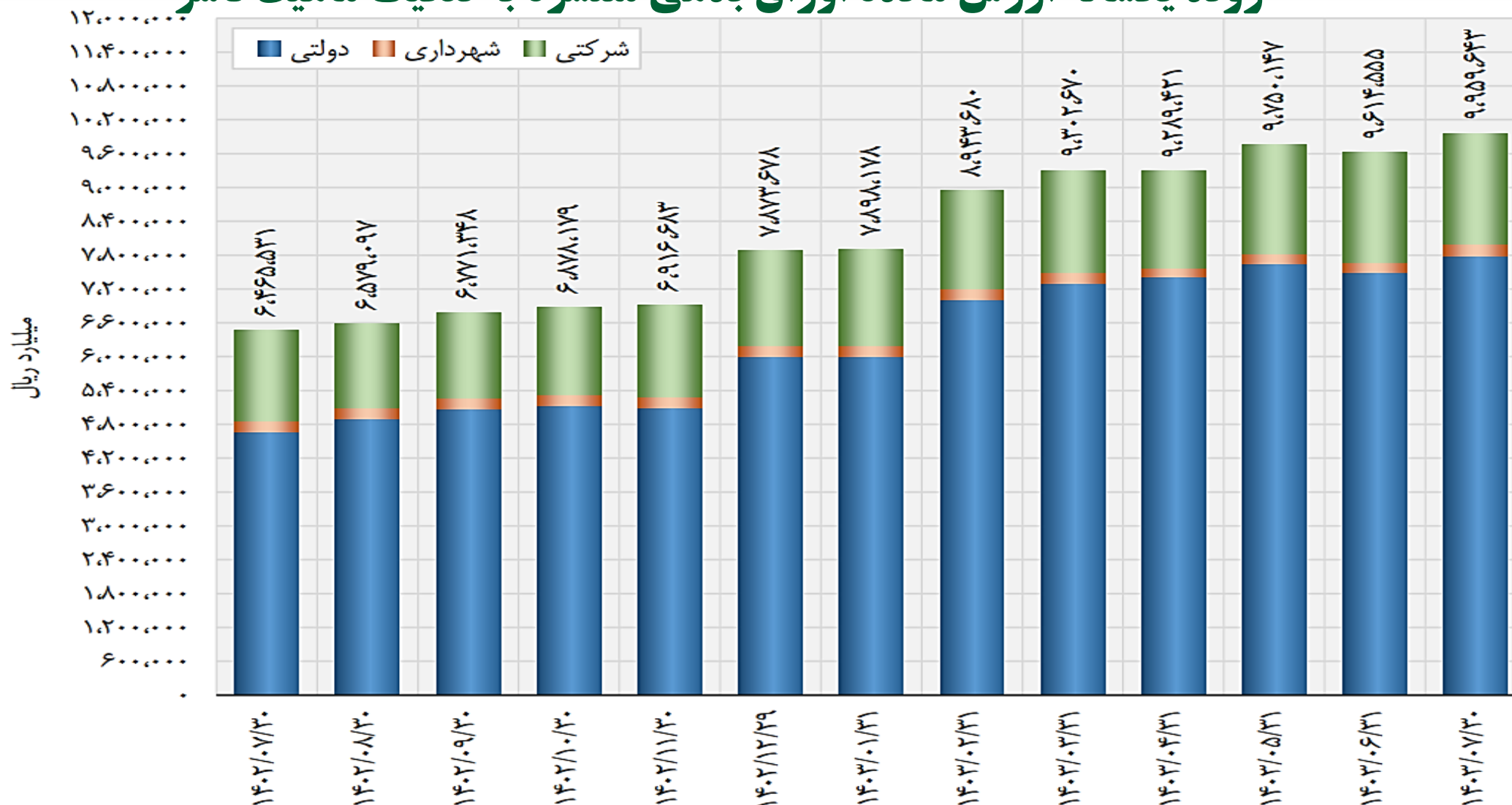
اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران

ارزش مانده اوراق بدهی دولتی (میلیارد ریال)

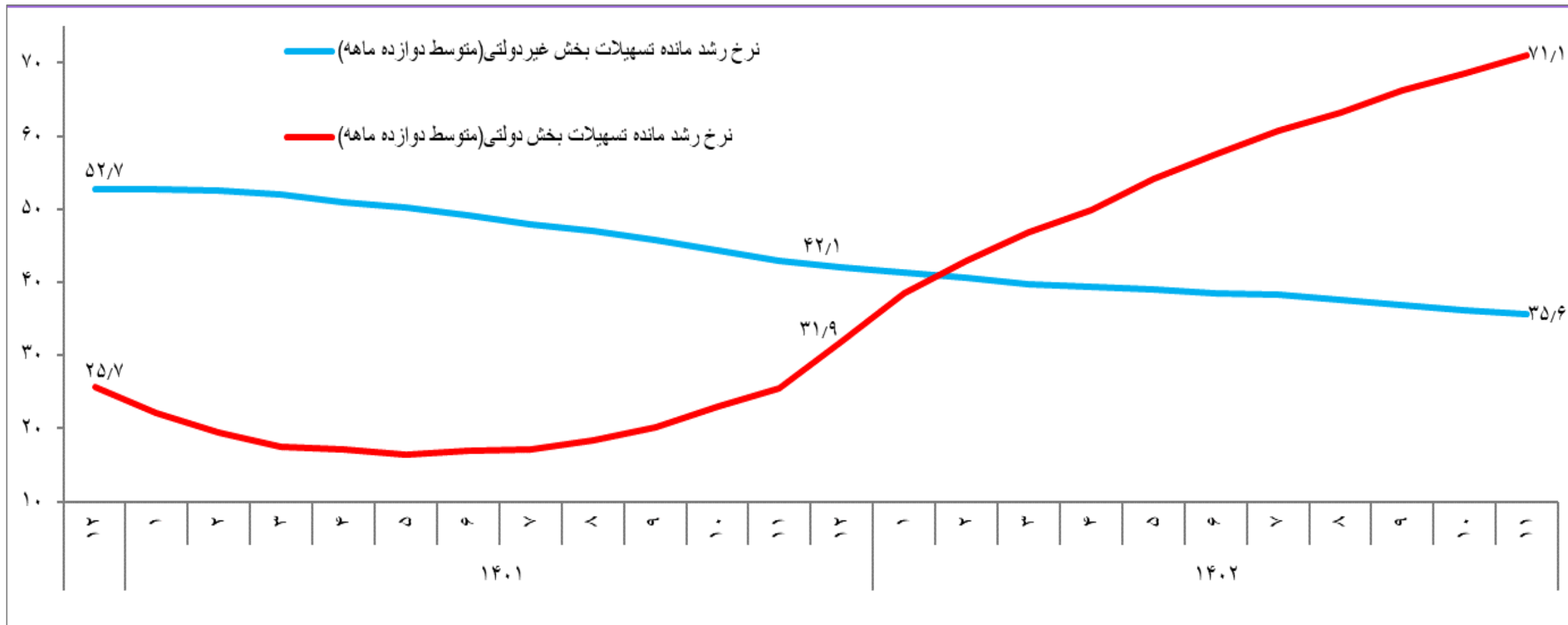

روند یکساله ارزش مانده اوراق بدهی منتشره به تفکیک ماهیت ناشر

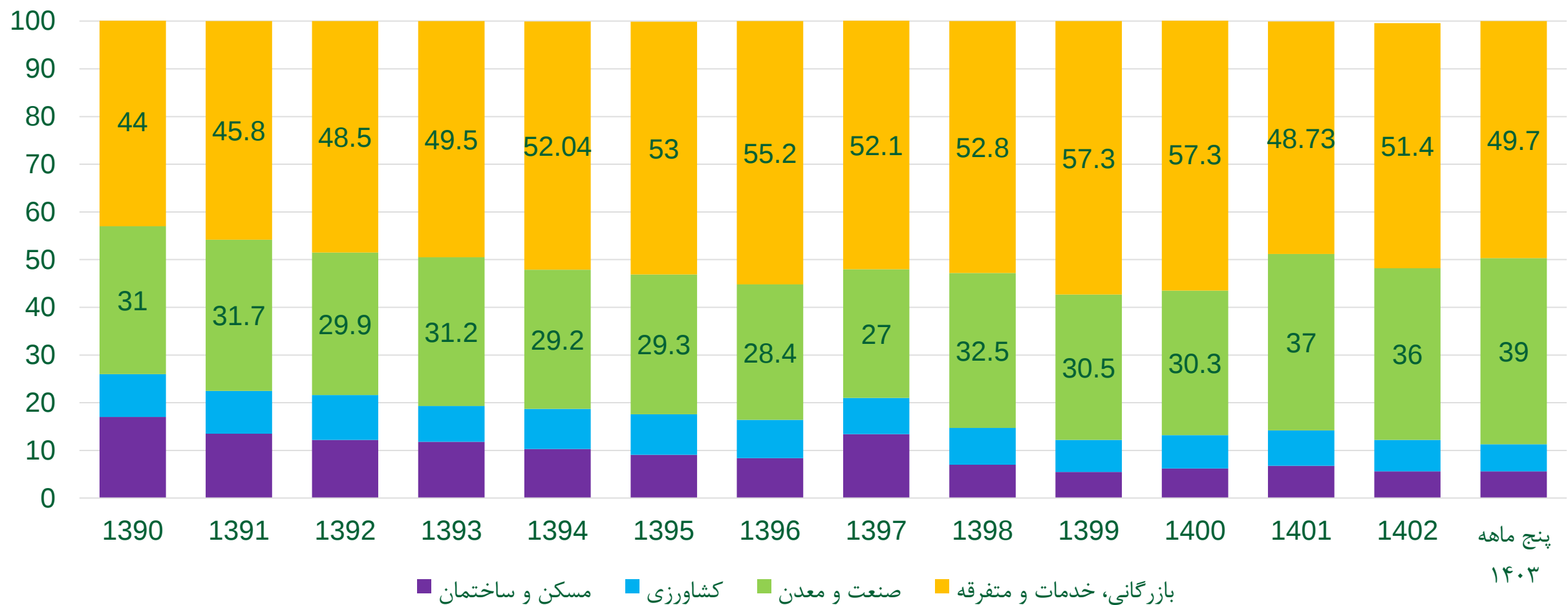

روند مانده تسهیلات بخش دولتی و غیر دولتی

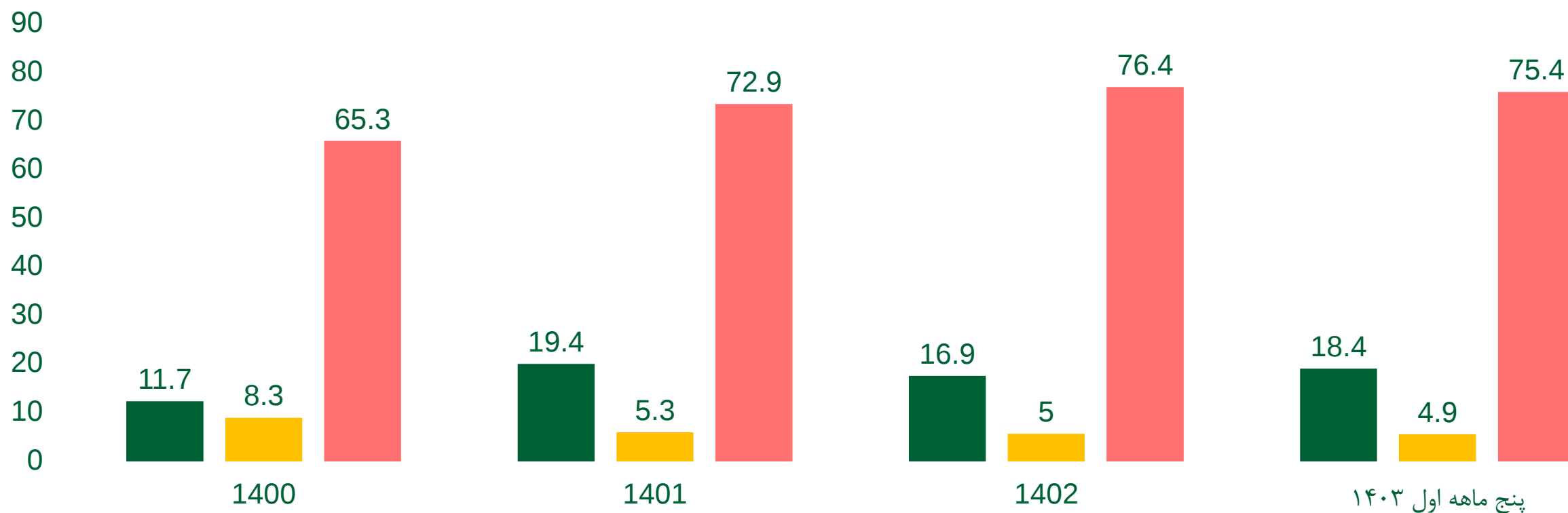
سهم تسهیلات پرداختی بانک‌ها به بخش‌های اقتصادی (واحد: درصد)

سهم تسهیلات اعطایی نظام بانکی به صاحبان کسب و کارها به تفکیک هدف

تسهیلات به منظور تامین سرمایه در گردش تسهیلات پرداختی توسعه ای تسهیلات پرداختی ایجادي

وضعیت تأمین مالی تولید در اقتصاد کشور

- انتقال فشار مهار نقدینگی به بخش غیردولتی در اثر اجرای نادرست سیاست کنترل ترازنامه شبکه بانکی ✓
کاهش نرخ رشد تسهیلات شبکه بانکی به بخش غیر دولتی ✓
افزایش نرخ رشد تسهیلات شبکه بانکی به دولتی
- تثبیت نرخ سود بین بانکی در محدوده ۲۳ تا ۲۴
- افزایش نرخ سود اسناد خزانه به بیش از ۳۰ درصد
- افزایش نرخ سود تسهیلات به بیش از ۳۲ درصد (نرخ تأمین مالی دولت در بازار بدهی بیش از ۳۲ است).
- نزدیک به ۸۰ درصد از تسهیلات پرداختی بانک‌ها به صاحبان کسب و کارها برای تأمین سرمایه در گردش است.

جایگزینی دولت: انتقال منابع شبکه بانکی از بخش غیر دولتی به بخش دولتی

دشواری تأمین ارز

مشکل تأمین ارز، همچنان مشکل تعداد کثیری از فعالان اقتصادی است.

مطابق با اظهارات فعالان اقتصادی در گزارش‌های شامخ در طی سال جاری و سال گذشته:

✓ شرکت‌ها در تأمین ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه به شدت با مشکل مواجه هستند.

✓ عدم تخصیص ارز جهت واردات مواد اولیه طی چند ماه گذشته بسیاری از شرکت‌ها را با کمبود مواد اولیه و تجهیزات مواجه کرده است.

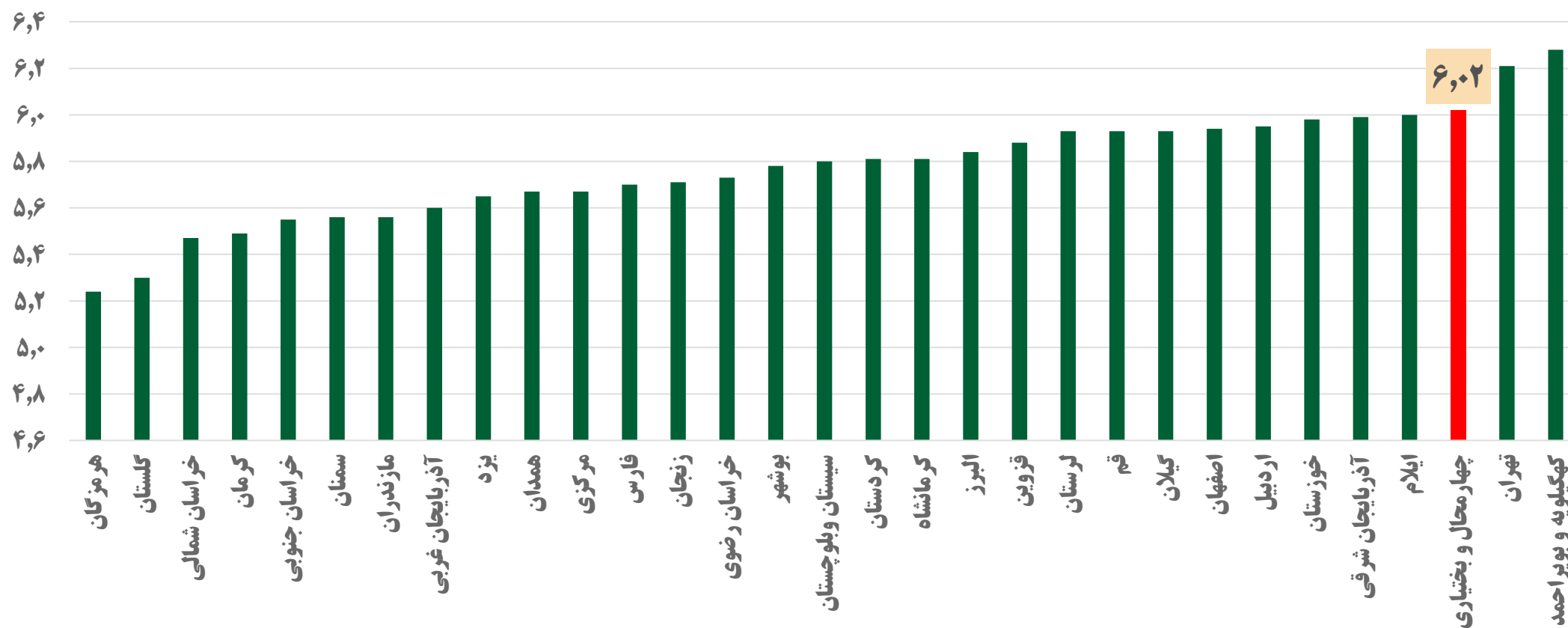
✓ تأخیر در زمان تخصیص ارز از زمان ثبت سفارش تا تخصیص ارز، هزینه پیش‌بینی نشده به فعالان اقتصادی تحمیل می‌کند.

✓ منابع مالی بلوکه شده جهت دریافت ارز که تخصیص داده نشده بسیاری از تولیدکنندگان را متضرر کرده است.

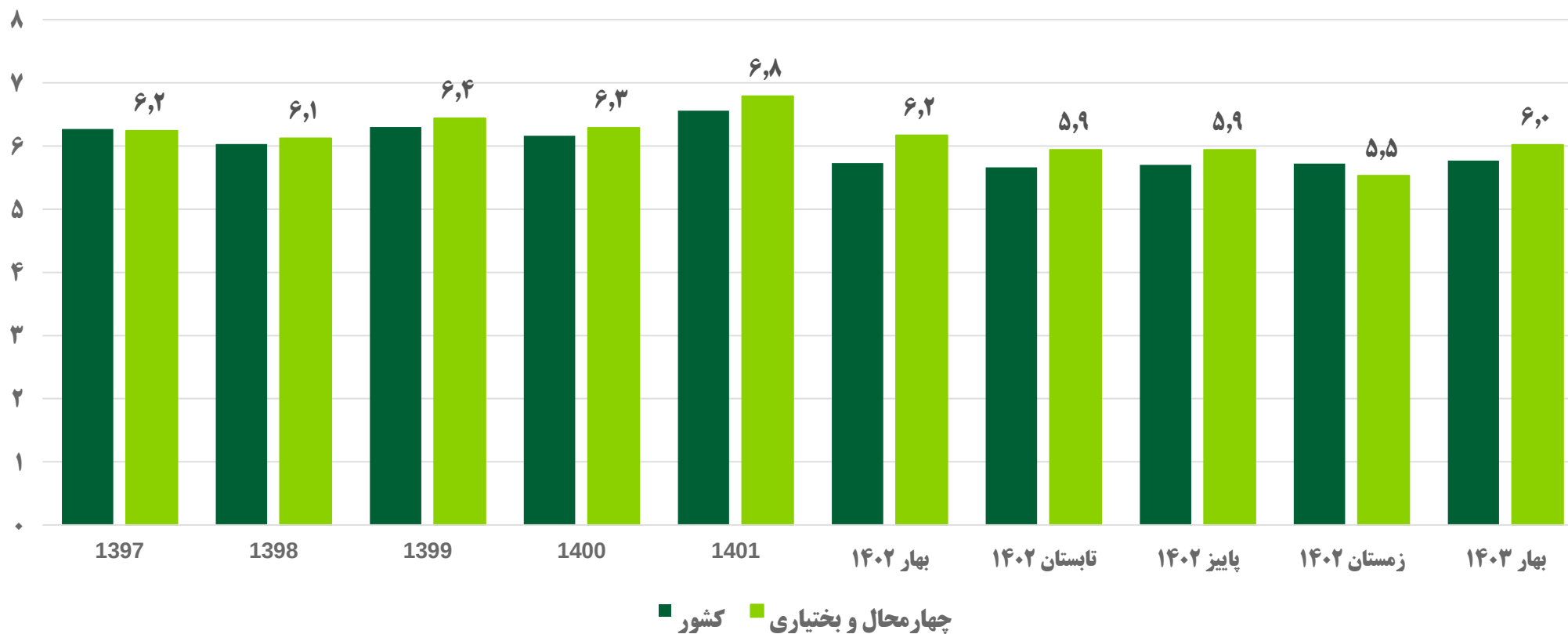
شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان در بهار ۱۴۰۳

(امتیاز ۱۰ به معنای نا امنی مطلق)

شاخص امنیت سرمایه گذاری در کشور (امتیاز ۱۰ به معنای نا امنی مطلق)

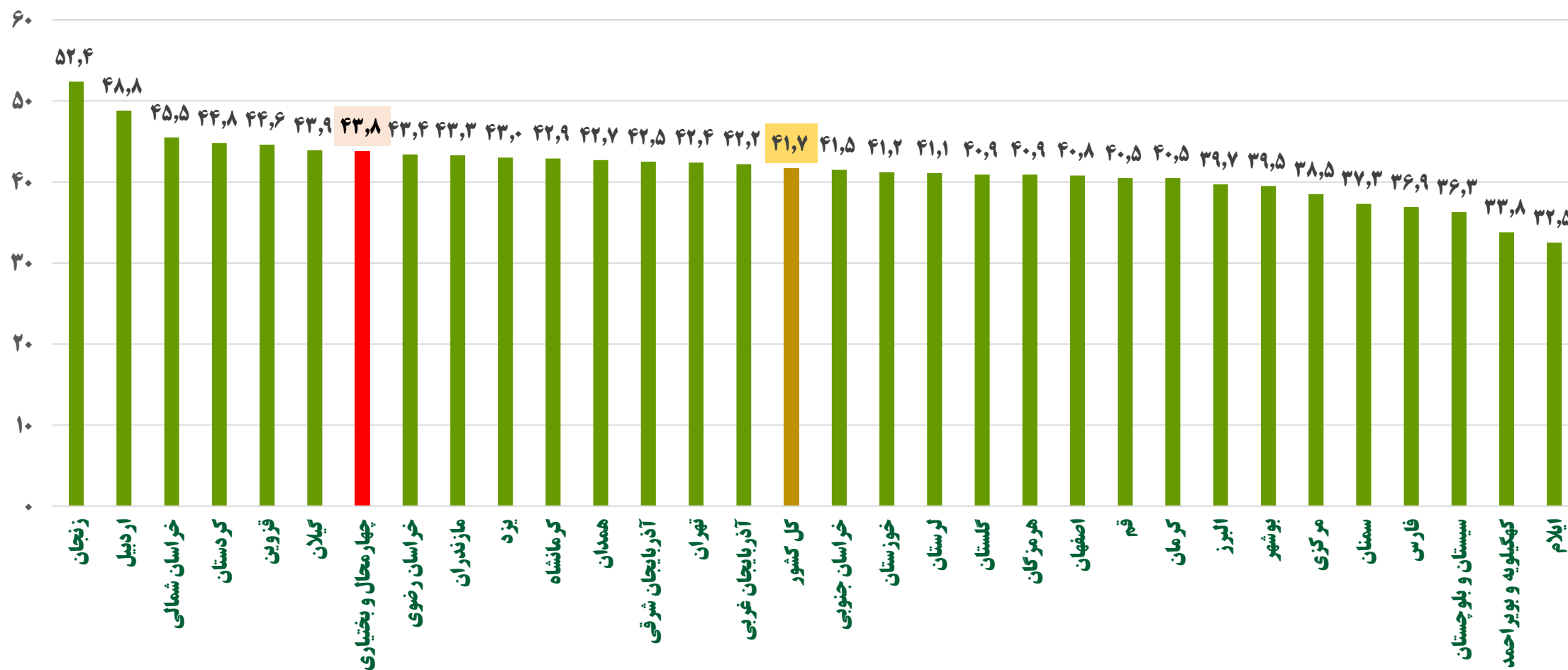
اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران

نرخ مشارکت اقتصادی استان چهارمحال و بختیاری در مقایسه با کشور

نرخ مشارکت اقتصادی در تابستان ۱۴۰۳ به تفکیک استان

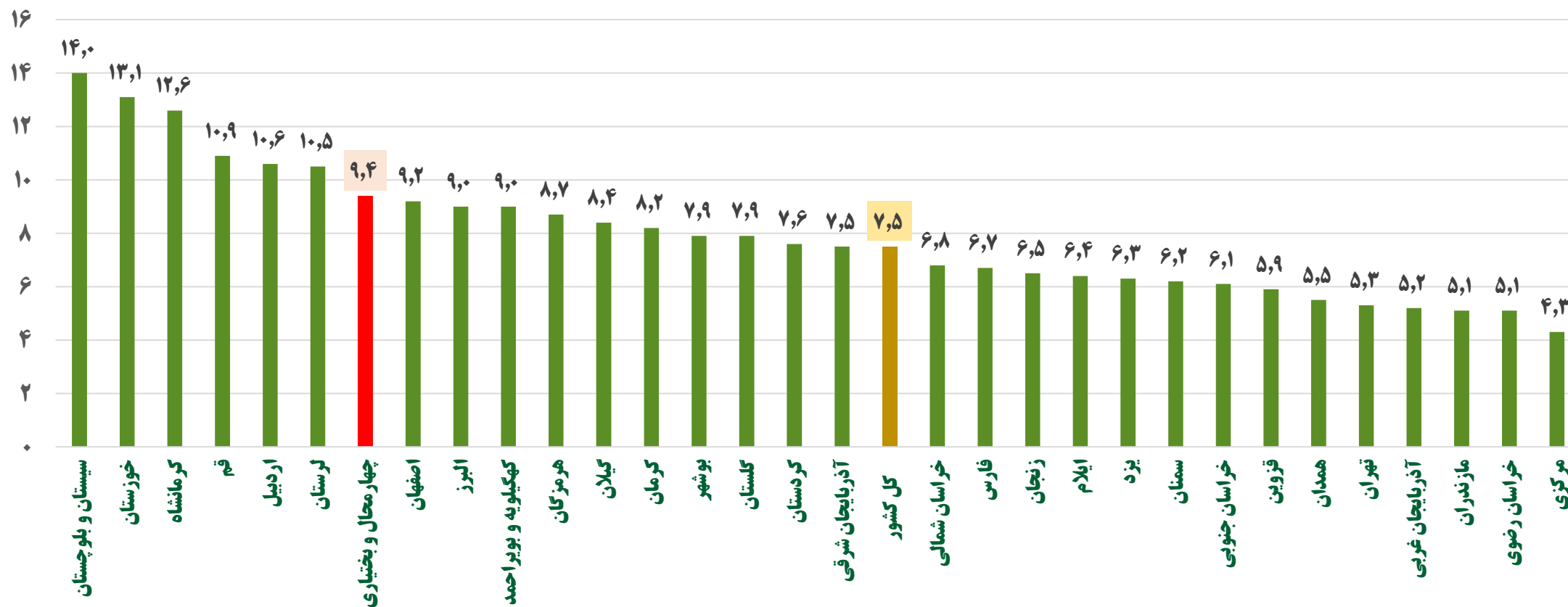
اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران

نرخ بیکاری استان چهارمحال و بختیاری در مقایسه با کل کشور

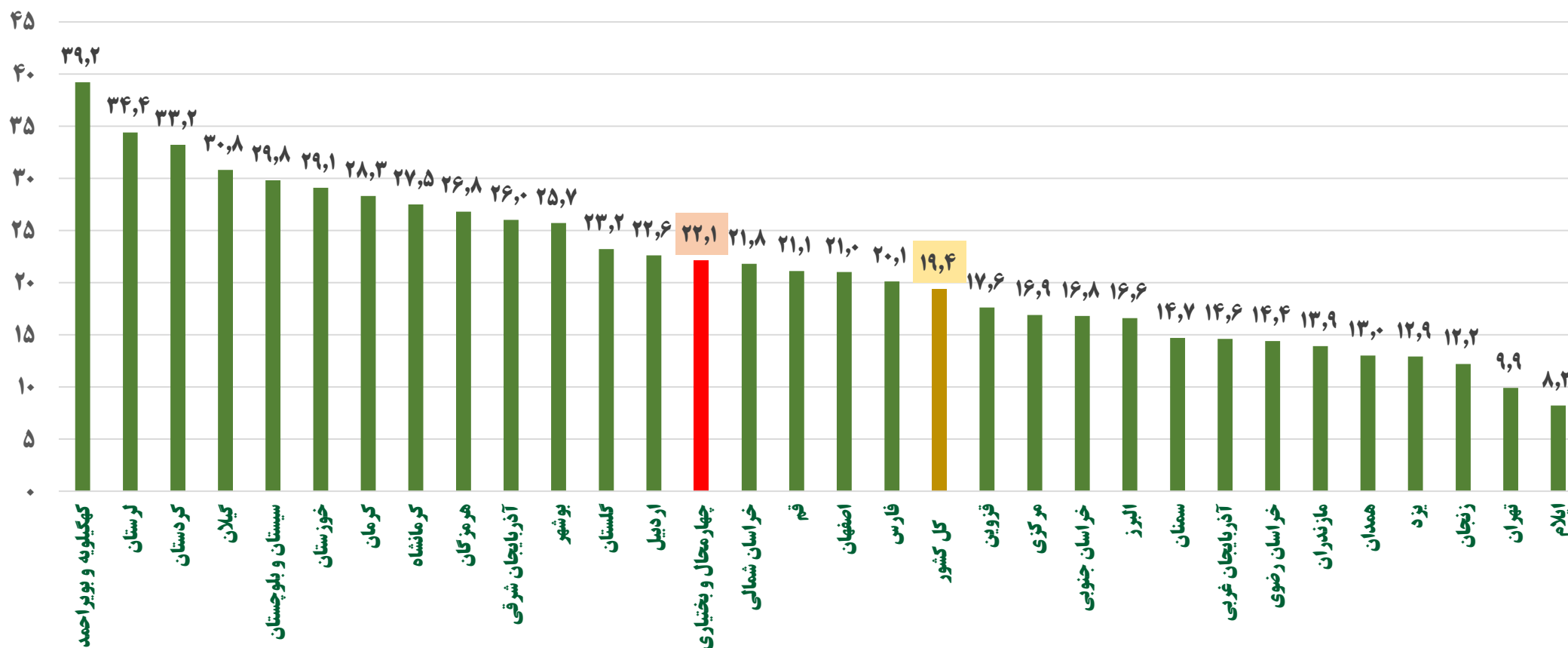

نرخ بیکاری در تابستان ۱۴۰۳ به تفکیک استان

نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ تا ۲۴ ساله در تابستان ۱۴۰۳ به تفکیک استان

نرخ بیکاری زنان در تابستان ۱۴۰۳ به تفکیک استان

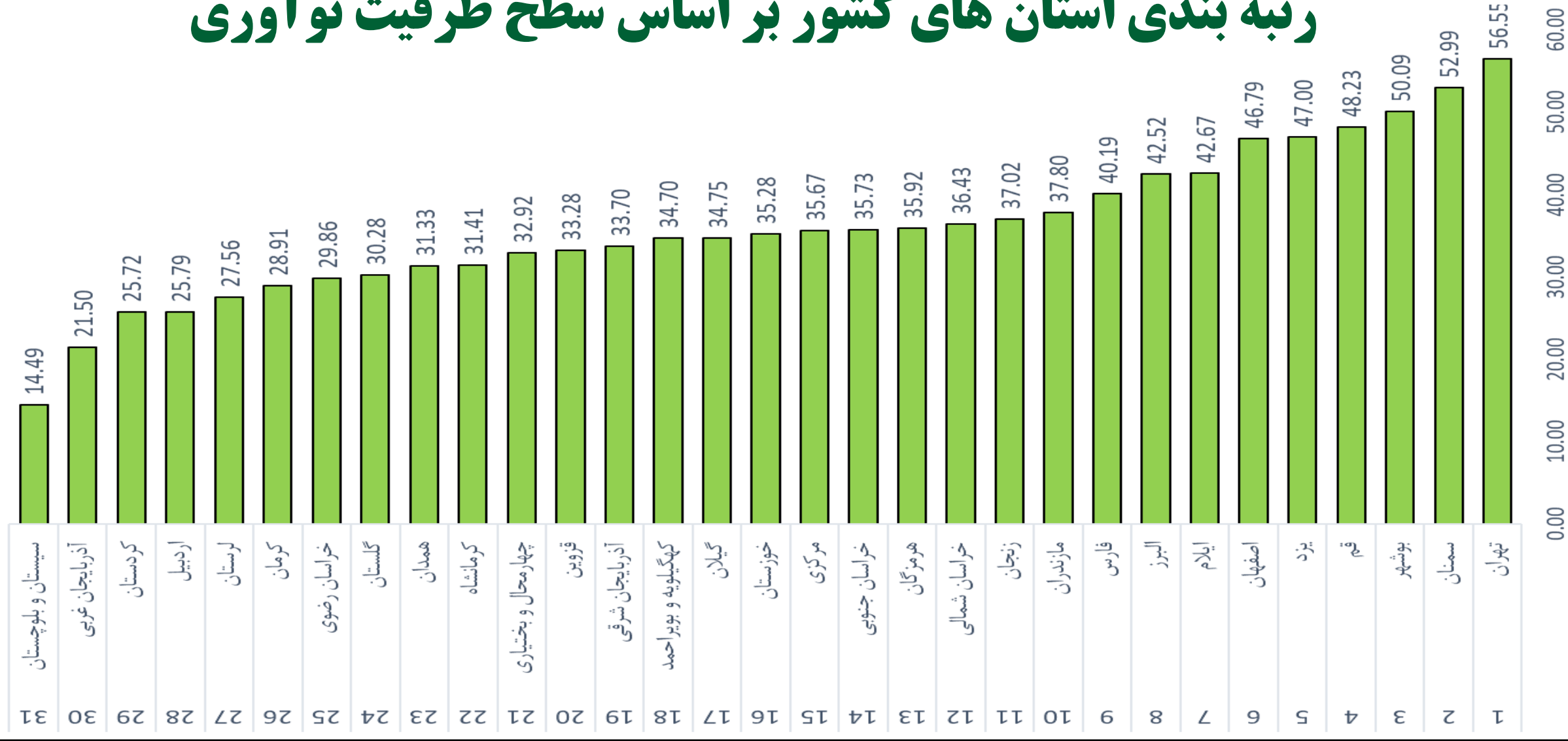
اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران

مقایسه نرخ بیکاری جوانان استان چهارمحال و بختیاری در مقایسه با کل کشور

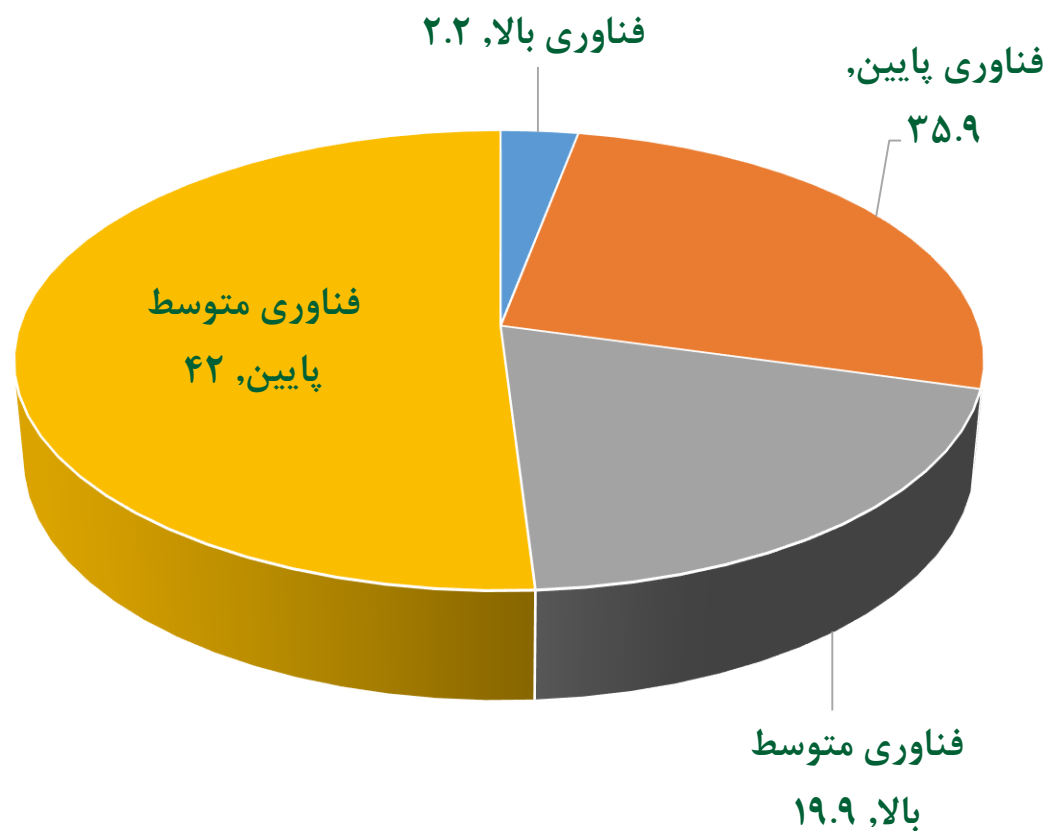

رتبه بندی استان های کشور بر اساس سطح ظرفیت نوآوری

سطح فناوری صنایع استان چهارمحال و بختیاری در سال ۱۳۹۸

وضعیت صنعتی استان چهارمحال و بختیاری در سال ۱۳۹۸

شرح	تعداد کارگاه	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	تعداد کارکنان
کل کشور	۲۹۱۴۸	۴۶۵۰۹۰۰	۲۹۰۳۸۱۶
چهارمحال و بختیاری	۲۳۶	۳۵۲۶۵	۱۰۵۶۴
سهم استان از کل کشور	۰.۸	۰.۸	۰.۴

۷۸ درصد صنایع استان از فناوری پایین و متوسط پایین برخوردارند.

ترکیب صنایع استان چهارمحال و بختیاری در سال ۱۳۹۸

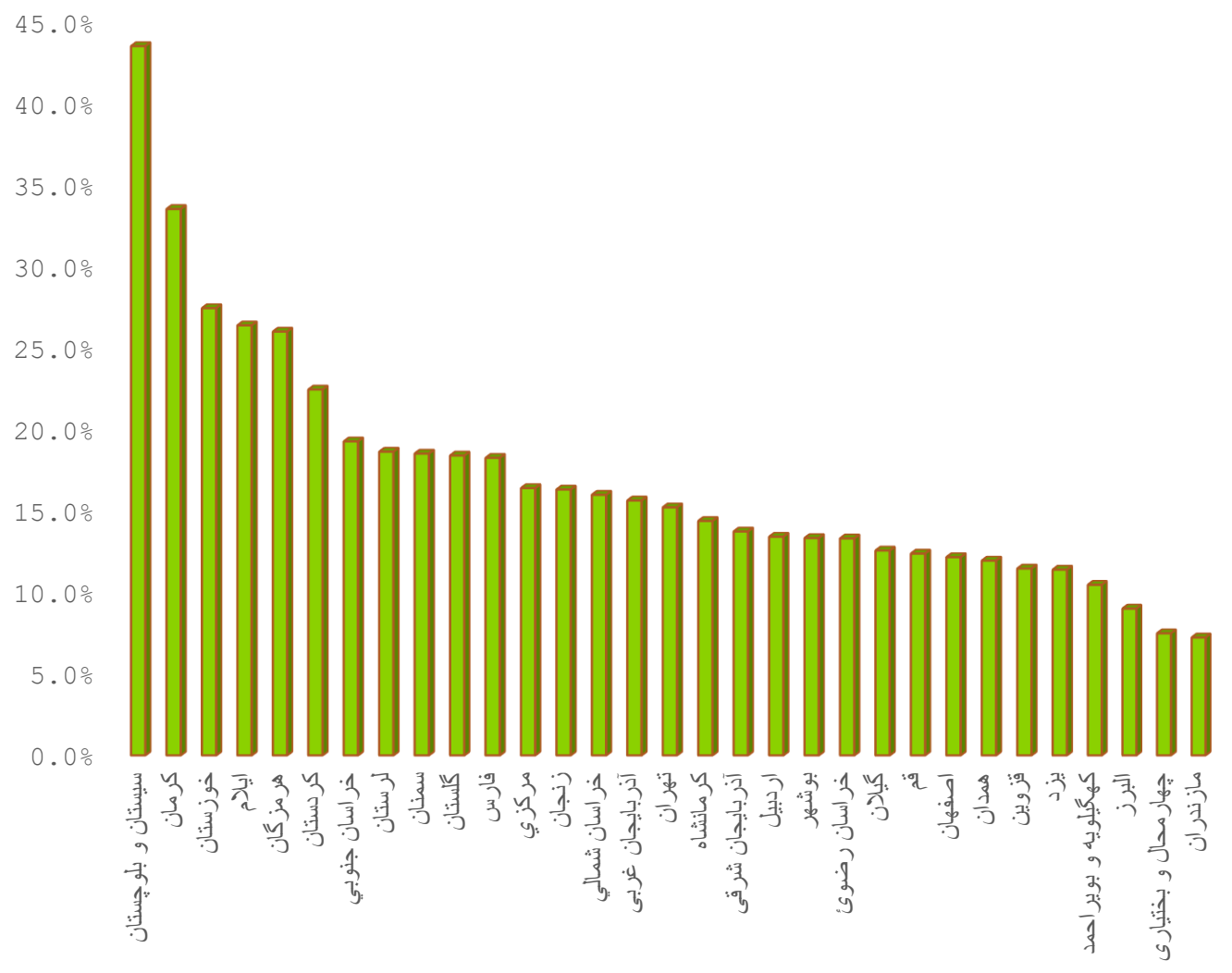
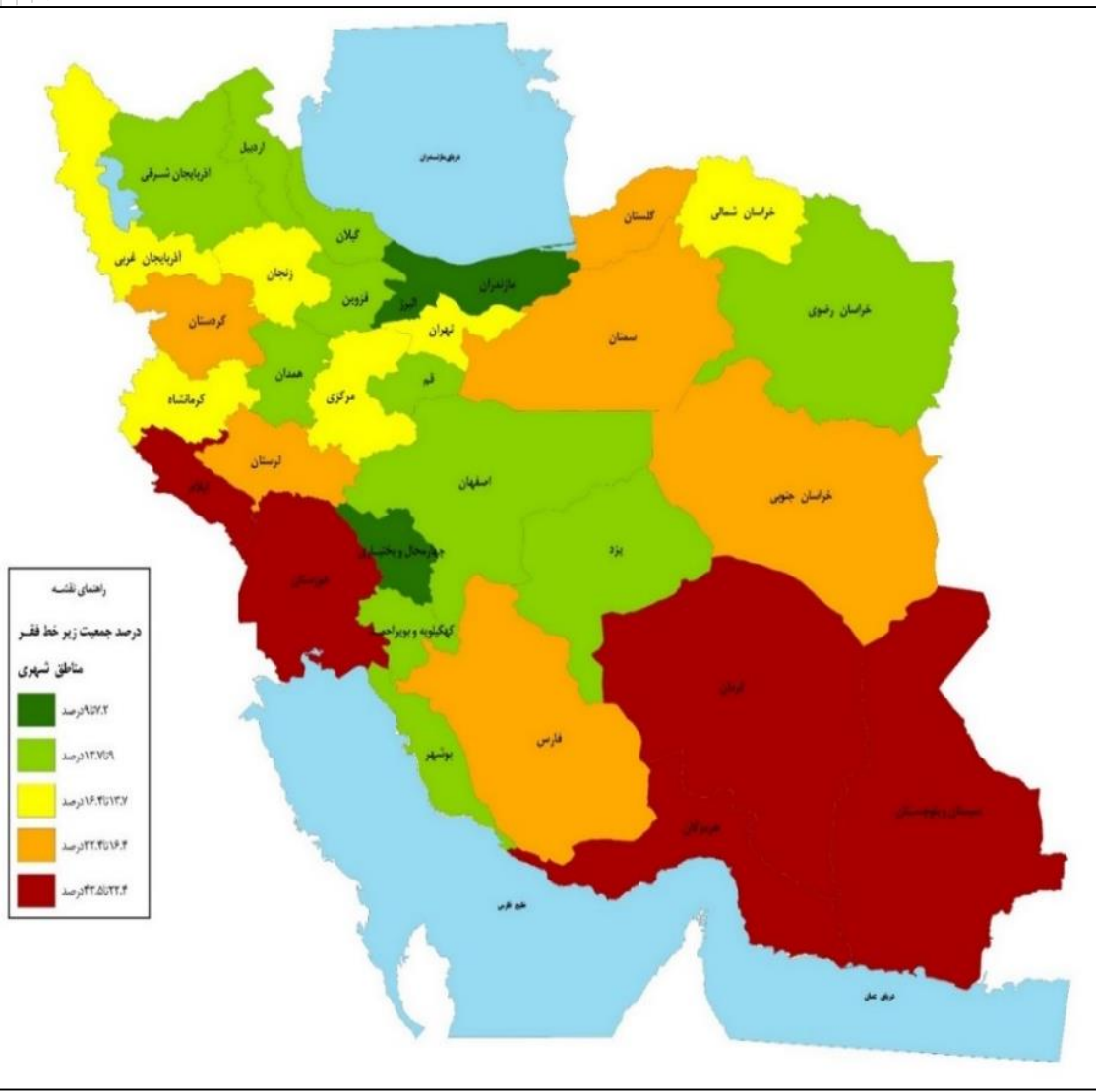
نقشه خوشه بندی استان های کشور بر اساس سطح نوآوری

طبقه	استان ها	تعداد استان	دامنه طبقه
ظرفیت بسیار بالا	تهران، سمنان، بوشهر	۳	۵۷-۵۱
ظرفیت بالا	ایلام، البرز، قم، اصفهان، یزد	۵	۵۰-۴۲
ظرفیت متوسط	آذربایجان شرقی، گیلان، قزوین، مازندران، زنجان، مرکزی، فارس، هرمزگان، خوزستان، کهگیلویه و بویراحمد، چهارمحال و بختیاری، خراسان جنوبی، خراسان شمالی	۱۳	۴۱-۳۲
ظرفیت کم	کرمان، خراسان رضوی، اردبیل، کردستان، گلستان، همدان، کرمانشاه، لرستان	۸	۳۱-۲۲
ظرفیت بسیار کم	آذربایجان غربی، سیستان و بلوچستان	۲	۲۲-۱۴

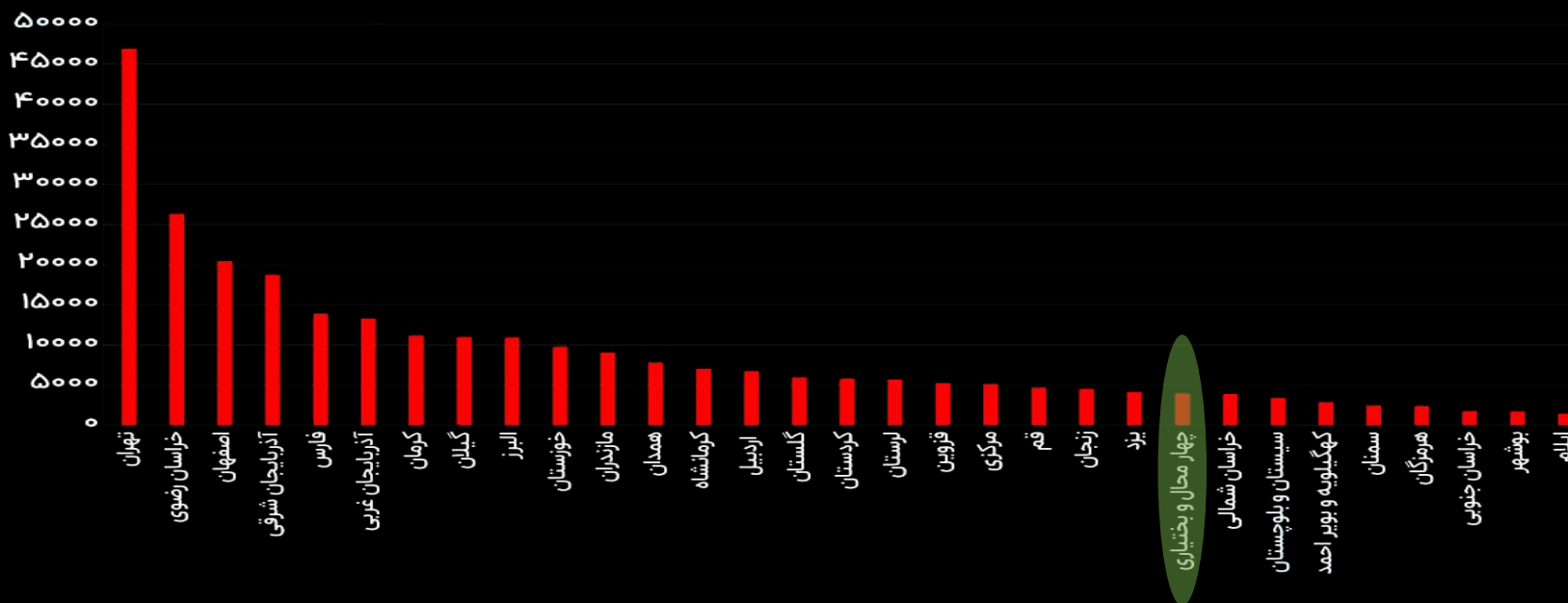
اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران

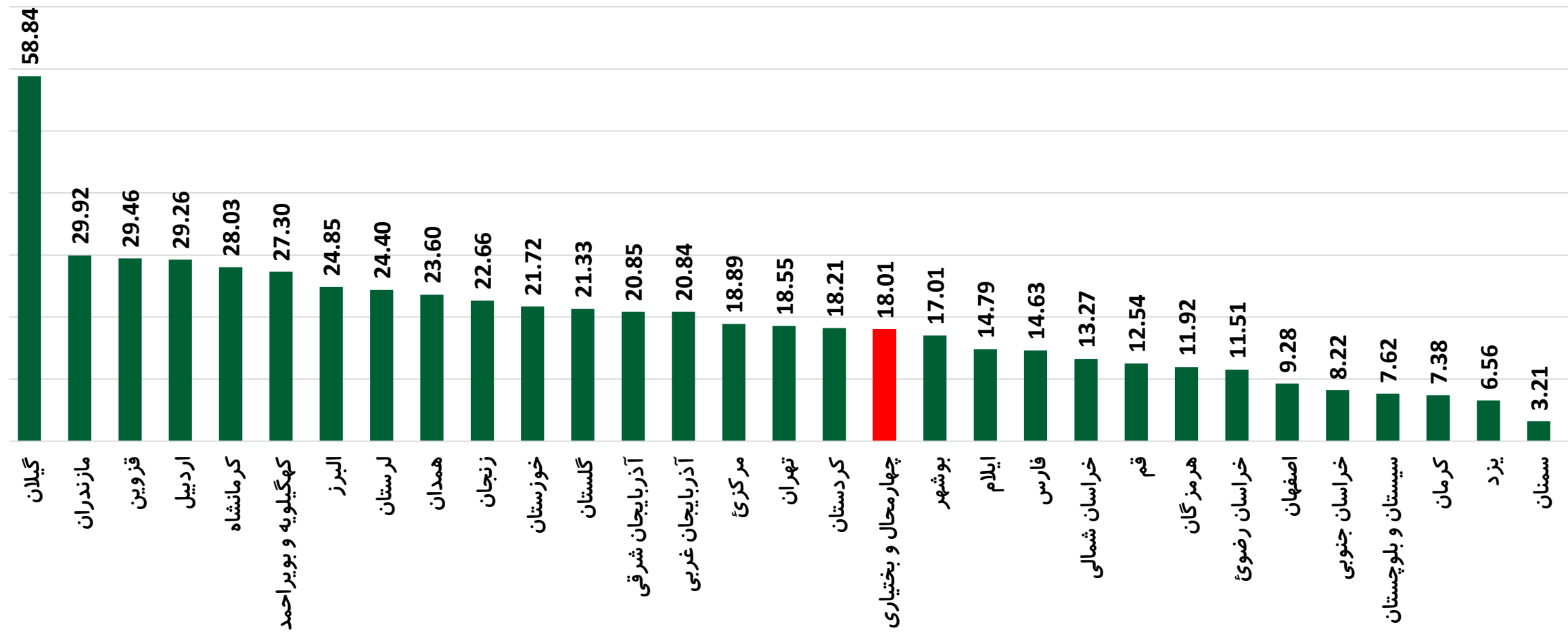
رکورد نه ساله نزاع خیابانی شکسته شد!

تعداد منازعات در استان‌های کشور در پنج ماه
نخست سال ۱۴۰۲

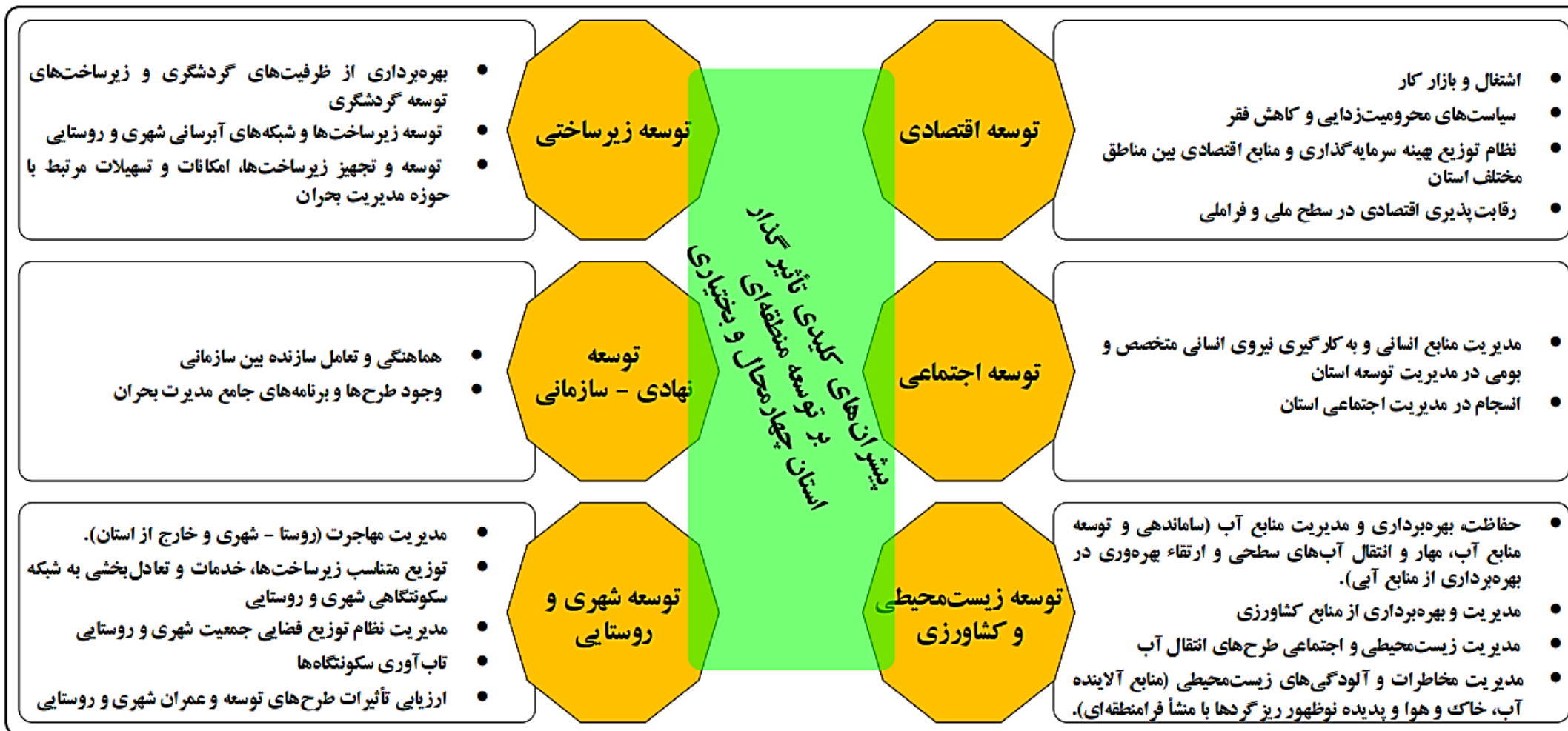
شاخص نفوذ راه ها

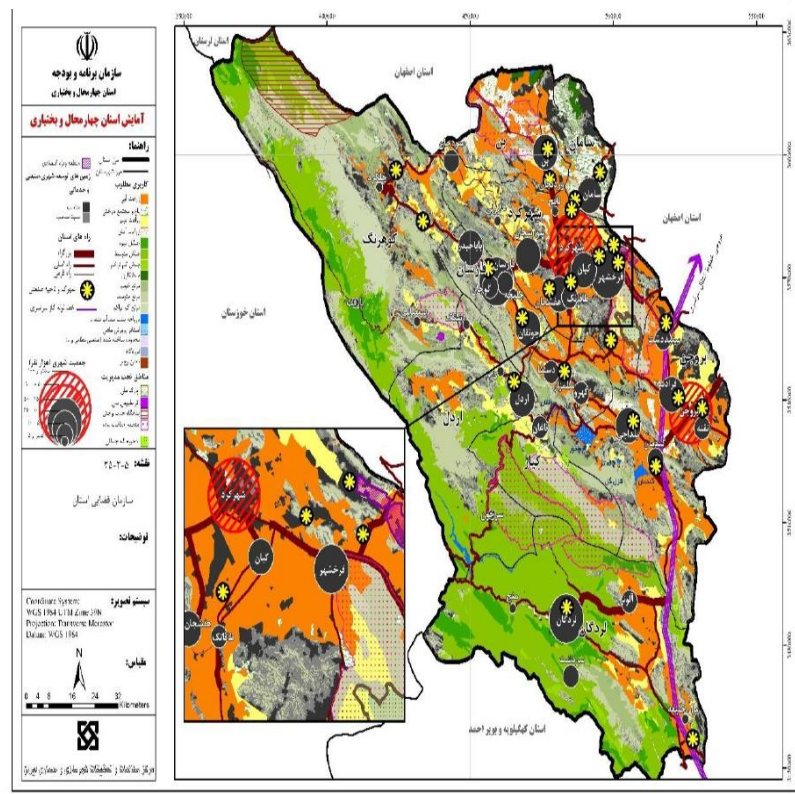

پیشران‌های کلیدی تأثیر گذار بر توسعه منطقه‌ای استان چهارمحال و بختیاری

اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران

حوزه	عنوان فعالیت	شهرستان ها یا نقاط مستعد توسعه
صنعت	عنوان فعالیت	شهرستان ها یا نقاط مستعد توسعه
	صنایع غذایی	اردل، بروجن، بن، سامان، شهرکرد، فارسان، کیار، لردگان، کوهرنگ
	منسوجات	بروجن، شهرکرد
	صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی و پتروشیمی و دارویی	بروجن، شهرکرد، فارسان، کیار، لردگان
	تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی	کیار، کوهرنگ
	تولید فلزات اساسی	بروجن، بن، سامان، شهرکرد
	تولید ماشین آلات و تجهیزات طبقه بندی نشده در جای دیگر	بروجن، شهرکرد
معادن	تولید ماشین آلات و دستگاه های برقی طبقه بندی نشده در جای دیگر	بروجن، شهرکرد
	استخراج سایر سنگ های معدنی (سنگ آهک، سنگ لاشه، سنگ تزئینی، خاک نسوز، سنگ گچ، سیلیس)	بروجن، بن، سامان، شهرکرد، فارسان، کیار، لردگان، کوهرنگ
تجارت	بازرگانی، خدمات پشتیبان تولید	بروجن، شهرکرد

حوزه های دارای اولویت توسعه صنعت، معدن و تجارت استان براساس مطالعات آمایش سرزمین

اتاق بازرگانی صنایع معدنی و کشاورزی ایران

راهکارهای پیشنهادی

محور اول

ثبات بخشی به محیط مقرراتی حاکم بر طرح‌های سرمایه‌گذاری

۱ در نظر گرفتن **ثبات در محیط مقرراتی حاکم بر طرح‌های سرمایه‌گذاری** از زمان اجرای طرح تا زمان به بهره‌برداری رسیدن آن و ممانعت از تحمیل مقررات جدید بر طرح‌های سرمایه‌گذاری

✓ ممنوعیت تحمیل هر گونه **مالیات** یا **وضع عوارض جدید** یا احکام جدید بر طرح‌های سرمایه‌گذاری در بخش‌های تولیدی، از زمان شروع تا به بهره‌برداری رسید طرح‌ها

محور دوم

حمایت مالی از جریان تشکیل سرمایه در بخش‌های تولیدی

۱

حمایت مالی و فنی از واحدهای تولیدی به منظور نوسازی، بازسازی و توسعه و تکمیل خطوط تولید

✓ کاهش ۷ درصدی نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی و حقیقی دارای پروانه بهره‌برداری یا مجوز تولید

✓ اعمال نرخ صفر مالیاتی بر مالیات بر درآمد، آن بخش از سود تقسیم‌نشده شرکت‌ها و انتقال یافته به حساب سرمایه

✓ تخصیص معادل ۱ درصد از عوارض وصولی قانون مالیات بر ارزش افزوده به شرکت شهرک‌های صنعتی

۲

تسهیل و حمایت از فرآیند خوشه‌سازی و شبکه‌سازی در سطح میانی صنعت

✓ تامین زیرساخت‌های لازم در مناطقی که خوشه‌ها تجمع دارند و سرمایه‌گذاری برای ارتقای زیرساخت‌ها

✓ شناسایی ظرفیت‌های بخش خصوصی در استانها برای به حرکت درآوردن زنجیره ارزش استانی با همکاری اتاق‌های بازرگانی استانی و نهادهای

دولتی ذیربط

محور سوم

رفع تنگنای ارزی بخش تولید و پوشش ریسک ارزی پیش‌بینی نشده

۱ هر نوع سیاست‌گذاری ارزی (از جمله قیمت‌گذاری ارز، تخصیص ارز و...)، توسط بانک مرکزی و وزارت امور اقتصاد و دارایی با در نظر گرفتن **اثرات آن سیاست بر تکمیل زنجیره ارزش صنایع** (مطابق با راهبردهای تعیین شده در سند استراتژی توسعه صنعتی) و بر صادرات کالاهای صنعتی، کشاورزی و خدمات فنی و مهندسی اتخاذ می‌شود.

۲ تضمین **نوسانات ارزی** بالاتر از **ده درصد** توسط دولت، برای رشته فعالیت‌های صنعتی حائز اولویت در سند استراتژی توسعه صنعتی

۳ **ممنوعیت قیمت‌گذاری ارز** حاصل از صادرات بنگاهای خصوصی

۴ **ممنوعیت هر گونه پیمان‌سپاری ارزی** درباره صادرات محصولات و خدمات تولیدی بخش خصوصی

محور چهارم تسهیل شرایط تأمین مالی بخش‌های تولیدی

۱ اعتبارسنجی و اهلیت‌سنجی متقاضیان تسهیلات بانکی، به‌جای اخذ وثایق و سپرده بانکی در ارائه تسهیلات بانکی و آزادسازی وثایق نقدی واحدهای تولیدی، متناسب با میزان خالص بدهی آنها به سیستم بانکی در هر سال

۲ اوراق بهادارسازی بدهی‌های دولت به بخش خصوصی اعم از معوق و جاری و باز پرداخت آن حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ قطعی شدن

۳ توسعه ابزارهای جدید تأمین مالی و بهره‌گیری از ابزار تأمین مالی زنجیره‌ای

تسهیل تأمین مالی بنگاه‌ها از بازار سرمایه؛

- ۴
- ✓ تسهیل انتشار و معامله انواع اوراق بهادار توسط بنگاه‌های کوچک و متوسط
  - ✓ حذف محدودیت‌های نقل و انتقال سهام شرکت‌های کوچک و متوسط در فرابورس ایران
  - ✓ ابزارسازی و نهادسازی برای تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط نظیر اوراق وکالت

با تشکر از حسن توجه شما